

ROMANOS

Saludo

¹ Núa Pablo, Jesucristo yàasu wenàiwicaca núa, nutànàacué pírí cuyàluta. Dios imáidacaté núa, yàasu apóstolcaténá núa, ibànùacaténá núa nuíбайдáanápíná abéerita Dios irípiná. Dios imáidaca núa nucàlidacaténá itàacái cayábéeri áibanái irí, yái tàacáisi ímérica Jesucristo iwasàaca wenàiwica Dios yàasu yùuwichàacáisi ícha.

² Bàaluité Dios icàlidacaté wenàiwicanái iríni, yái tàacáisi cayábéerica. Yáté Dios imàacaca yàasu profetanái itànàaca inùmaliçuéni, yái tàacáisica.

³⁻⁴ Yácata tàacáisi icàlidéerica walí Dios Iri ìwali, ípidenéeri Jesucristo, yái Wáiwacalica. Abéeri rey David itaquérinámicani, yái Wáiwacalica, imusuéricaté iicá èri càide iyúwa wenàiwica. Quéwa éwita wenàiwicacánítani, càicáaníta idènàaca íiwitáisewa mabáyawanéeri càide iyúwa Dios iyáaná. Idécanáamité Wáiwacali yéetácawa, néese imichàacatéwa yéetácáisi ícha. Càité Dios yáasáidaca Dios Iiricani, yái Wáiwacali Jesucristo cachàiníríca íiwitáise.

⁵ Jesucristo yéetacatéwa nuíchawalíná, íná Dios idéca imànica nulí cayábéeri manuísíwata mawèníri iyú ibànùanápíná núa iyúwa yàasu apóstol nucàlidacaténá tàacáisi inùmaliçuéise. Càité Dios imànica yéewanápíná ìyaca wenàiwicanái macái cáli imanùbaca yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái, imàníyéica nacái càide iyúwa ichùulianá nía.

6-7 Píatacué nacái, peebáidacuéca Jesucristo itàacái, píacué iyéyéica Roma iyacàlená irìcu. Iná nutànàacué pirí cuyàluta. Cáininácué Dios iicáca pía, idéca nacái imáidacuéca pía yéewacaténácué Jesucristo yàasu wenàiwicaca pía. Nusutácué Wáaniri Dios ícha pirípinácué, Wáiwacali Jesucristo nacái namànínapínácué pirí cayábéeri manuísíwata, mawèníri iyú, namàacáanápínácué nacái piyaca matuíbanáita.

Pablo quiere visitar Roma

8 Quéechacáwa nuwàwa nùaca Dios irí cayábéeri pìwalicué Jesucristo ípidená ìwali, peebáidacáinácué Wáiwacali itàacái. Nùaca Dios irí cayábéeri pìwalicué canánama nuémíacáiná wenàiwica nacàlidacué piínáwaná ìwali macái cáli imanùbaca, náimaca peebáidacuéca Jesucristo itàacái.

9 Nuíbaida Dios irípiná macái nuchàini iyúwa nucàlidáanápíná yái cayábéeri tàacáisica Dios Iiri iináwaná ìwali. Dios yáalíacawa nusutáca ícha pirípinácué mamáalàacata.

10 Nusutáca Dios ícha mamáalàacata imàacáanápínácué nupáchiaca pía átata bàaluitécáiná nuwàwacaté nupáchiacuéca pía àta siùca nacáide.

11 Nuwàwacáiná nuicácuéca pía nuéwáidacaténácué pía iyúwa Espíritu Santo yéewáidáaná núa peebáidacaténácué mamáalàacata tàì íméeri iyú cachàiníwanái.

12 Yá nuchàiniadapínácué piwàwa Dios itàacái iyú, càita nacáicué pichàiniadapíná nuwàwa Dios itàacái iyú, yái peebáidéericuéca, nuebáidéerica nacái.

13 Píacué nuénánáica, nuwàwacué píalíacawa abéeri wawàsi: Madécaná yàawiría nuwàwacaté

nùaca nuicácuéca pía, quéwaté càmitàacá nudé núalimá. Nuwàwatécué nùacawa pìatalé nuéwáidacaténácué pía Dios itàacái iyú yéewanápiná mamáalàacata áibanái wàlisàna neebáidaca pèewi càide iyúwaté áibanái yeebáidáaná áiba cáli íinata núcàlidacaalíté nalí Dios itàacái.

¹⁴ Nudèniaca manuírì numawènìacálewa Dios yáapicha, Dios imànicáiná nulí cayábéeri manuísíwata. Iwàwacutá nuéwáidaca cáimiétacanéeyéi wenàiwica, nía nacái càmiyéica cáimiétacaná, nía nacái cáalíacáiyéica, nía nacái càmiyéica cáalíacái.

¹⁵ Iná máinícué nuwàwaca nuéwáidaca pía nacái ìwali yái tàacáisi cayábéerica, píacué ìyeyéica Roma ìyacàlená irìcu.

El poder del evangelio

¹⁶ Càmita báí núcàlidaca yái tàacáisi cayábéerica, Dios ichàini manuírìcáináni, yáaliméerica ìwasàaca wenàiwica Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha, macáita cawinácaalí yeebáidéeyéica itàacái. Wáalíacawa judiónái irípinéericanì yái tàacáisica, Dios yàasu wenàiwicacáinaté nía quéechatécáwa. Quéwa siuca càmiyéi judío nacái neebáidaca Dios itàacái.

¹⁷ Yái tàacáisi yáasáidaca walí càinácaalí iyú mabáyawanáca Dios iicáca wía. Ewita cabáyawanácáníta wía, càicáníta mabáyawanáca Dios iicáca wía weebáidacaalí Dios. Càité nacái áiba profeta itànàacaté tàacáisi Dios inùmaliçuise. Yaté íimaca: “Cawinácaalí wenàiwica Dios iiquéerica mabáyawanéeri iyú ìwalíise yái yeebáidáanáca Dios, yácata ìyéeripiná càiripináta càmiírì imáalàawa Dios yáapicha”, íimacaté yái profetaca.

La culpa de la humanidad

18 Quéwa wáalíacawa Dios, yái iyéerica chènuniré, yùuwichàidapíná manuísíwata macáita wenàiwica càmíiyéica yàa icàaluíniná, imàníiyéica nacái báawéeri áibanái irí. Níái wenàiwicaca imàníiyéica ibáyawanáwa, nadéca nawènúadaca náiwitáisewa báisíiri tàacáisi íicha, càmíicáiná nawàwa neebáidacani.

19 Nadéca náalíacawa cayába Dios íiwitáise ìwali Dios yáasáidacáináaté nalíni, càinácaalí íiwitáise ìyaca.

20 Ewita càmíicáanáta yéewa wenàiwica iicáca Dios, càicáanáta yéewa náalíacawa Dios íiwitáise ìwali, ìwalíise macáita yái Dios imànicaléca cháí èeri irìcu. Bàaluité èeri Dios idàbacatáiseté macáita àta siùca nacáide, èeri mìnanáí idéca iicáca amaléeri iyúni yái Dios imànicaléca, íná canáca yéewaná báawéeyéi wenàiwica íimaca càmítasa náalíawa cachàiníríca Dios càiripínáta.

21 Ewitaté náalíacáanáta Dios íiwitáise ìwali, càicáanáta càmítaté nàa icàaluíniná, yái Dios cachàiníríca. Càmítaté nacái nàa irí cayábéeri. Néeseté nadàbacaté nàináidacawa máiwitáiseeri iyú meedá, báawéeri nacái, namàacacáiná nawàwawa canéeri iwèni wawàsi ìwali, yá catéeyéica íiwitáise nía, càmíiyéica yéewa yáalíacawa Dios ìwali.

22 Náimacaté cáalíacáiyéicasa nía, quéwa máiwitáiseeyéica nía meedá.

23 Càmítaté nawàwa nàaca Dios icàaluíniná, yái cachàiníríca íiwitáise, icànéeri mèlumèluíri iyú icamaláná irìcuwa, càmíríca yéetáwa. Nàacáita meedá nàasu cuwáináí yéenáíwaná icàaluínináwa, wenàiwica yéetéeripínáwa yéenáíwanáca, cuìpìranái nacái, cuwèsinái nacái, àapínái nacái. Càité nàaca

cuwáiná icàaluíná Dios ícha.

24 Iná Dios idéca iwènúacawa náicha, yá imàacaca nàyaca càì nabáyawaná yáapichawa máinicáiná nawàwa namànica wawàsi càmirica Dios ibatàa wenàiwica imànica. Yá nadéca namànica náapichawáaca máini báawéeri iyú.

25 Dios idéca iwènúacawa náicha càmicáiná nawàwa náalíacawa báisíri Dios iwali. Nadéca nàaca nacàaluíná, níara wawàsi Dios idábeyéicaté. Càmita nàa Dios icàaluíná, yái báisíri Cadàbacáirica, éwita iwàwacutácaníta wàaca irí cayábéeri càiripináta. Báisíta, amén.

26 Iná Dios idéca iwènúacawa náicha, yá imàacaca nàyaca nabáyawaná yáapichawa máinicáiná nawàwa namànica wawàsi nainá iyúwa, yái wawàsi càmirica Dios ibatàa wenàiwica imànica. Inaná càmita quirínama naimá asianái yáapicha, néese naimáca inaná yáapicha meedá.

27 Càité nacái asianái càmita quirínama naimáca inaná yáapicha. Yaté máini nawàwaca naimáca asianái yáapicha meedá. Yá asianái naimáca nanacáiri yáapichawa, namànica máini báawéeri iyú náapichawáaca. Nadéca naméeràacawa namànicaténá càiri báawéeri, iná Dios yùuwichàidaca nainá manuísíwata.

28 Càmicáinaté nawàwa naicáca Dios cáimiétaquéeri iyú, iná Dios idéca iwènúacawa náicha, yá imàacaca nàyaca nabáyawaná yáapichawa máinicáiná nawàwa naináidacawa casaquéeri iyú, canéeri iwèni wawàsi iwali nacái. Càita namànica wawàsi càmirica cayába wenàiwica imàíná.

29 Máini namànica macái báawéeri íiwítáná. Máini namànica báawéeri áibanái irí. Máini nawàwa needáca nalíwa madécaná cawèníri. Máini

náináidacawa mamáalàacata càinápínácaalí nàalimá namànica báawéeri áibanái irí. Báawaca naicáca áiba wenàiwica idènièrica cawèníri wawàsica náicha. Nanúaca wenàiwica. Nacuísáyacaca nacáíwa. Nachìwáidaca nacáí áibanái. Nacàlidaca báawéeri tàacáisi áibanái ìwali ibàacanéeri iyú náicha.

³⁰ Natàanica báawéeri iyú áibanái ìwali. Nàuwideca namànica Dios. Càmita nà áibanái íimiétacaná. Cachàiníiyéi iicáca yáawawa áibanái íicha. Canùmaséeca nacáí nía. Náináidacawa mamáalàacata namànicaténá áiba íiwitáaná báawéerica wàlisàì. Càmita neebáida nasèenái itàacáíwa.

³¹ Càmita náalíawa Dios ìwali, canásíwata. Càmita namàni càide iyúwa náimáaná. Càmita cáininá naicáca néenánáíwa. Càmita nawàwa namàacaca nawàwawa áibanái ibáyawaná íicha. Càmita catúulécana náicáca áibanái.

³² Níái báawéeyéica náalíacawa amaléeri iyú Dios idéca íimaca iwàwacutáaná néetácawa nabáyawaná ichùullacawa, cawinácaalí wenàiwica imàníiyéica càiri báawéeri. Quéwa namànica nabáyawanáwa mamáalàacata. Casímáica nacáí naicáca áibanái imànica càiri báawéeri iyúwa namàníiná.

2

Dios juzga conforme a la verdad

¹ Iná cabáyawanáca pía nacáí, judíocaalí pía, càmicaalí nacáí, càmírícaalí judío pía. Pidéca cabáyawanáca piicáca áibanái íiwitáise. Pidéca picàlidaca nacáí iwàwacutáanása Dios yùuwichàidaca nía nabáyawaná ìwalísewa. Pidéca càì píimaca áibanái ìwali, íná pidéca càì píimaca pìwaliwata nacáí

pimànicáiná pibáyawanáwa càide iyúwata nacái namàníiná. Iná cabáyawanáca pía nacái.

² Quéwa wáalíacawa Dios icàlidaca wenàiwica iináwaná ìwali machacàníri iyú, báisíri iyú nacái. Iná Dios ímacaalí cabáyawanáca wenàiwicanái, iwàwacutáaná nacái nàuwichàacawa nabáyawaná ichùuliacawa, yá wáalíacawa Dios idéca icàlidacani báisíri iyú.

³ Néese pía, pidéca cabáyawanáca piicáca áibanái, quéwa pidéca pimànica càide iyúwa namàníiná, iná càmita píalimá piwasàaca píawawa Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha.

⁴ Máini cayábéeri Dios íiwitáise, iwàwéeri imànica cayábéeri wenàiwicanái irí mamáalàacata. Càmíri yùuwichàida wenàiwica caquialéta namànicaalí nabáyawanáwa néese icùaca nawènúadacaténá náiwitáisewa nabáyawaná íichawa. Càì Dios iicáca pipualé iwàwacáiná iwènúadaca píiwitáise báawéeri íicha. Quéwa caná iwèni piicáca yái cayábéerica Dios imànírira pirí.

⁵ Càmita piwàwa Dios imànica pirí cayábéeri, càmita nacái piwàwa piwènúadaca píiwitáisewa Dios irípiná, pimàacacaténá píichawa yái báawéerica pimànírira. Iná pìwacáida pìyaca piríwa piùwichàanápínáwa áibaalípiná Dios yùuwichàidacaalípiná báawéeyéi wenàiwica èeri imáalàacaalípináwa. Néenialípiná Dios yéemàca macái wenàiwica imanùbaca iináwaná ìwali icàlidacaténá cainácaalípiná iwàwacutáaná nàuwichàacawa nabáyawaná ichùuliacawa.

⁶ Yásí Dios yàaca macái wenàiwica imanùbaca iwèni, ìwalíise yái namànírira cháì èeri irìcu.

7 Abénaméeyéi nadéca namànica cayábéeri mamáalàacata máinicáiná nawàwa nàyaca càiripináta, cáimiétacanéeri iyú chènuniré Dios yáapicha, nàyacaténá Dios icamaláná mèlumèluíri irìcu. Dios imàacapiná nadènìaca yáapicha nacáucawa cà míri imáalàawa.

8 Quéwa áibanái càmita nawàwa Dios icùaca nía, cà míyéi nacái yeebáida báisíri tàacáisi, néese neebáida meedá iyúwa náiwitáise báawéeri ichùullaná nía. Dios yùuwichàidapiná nía manuísíwata báawacáiná iicáca náiwitáise.

9 Nàuwichàapínacawa manuísíwata, máinípiná achúmaca nawàwa nacái, macáita níai wenàiwicaca imàníyéica ibáyawanáwa. Macáita wáalíacawa Dios yùuwichàidáanápiná judíonái, quéwa càmita yùuwichàida abéta nía, néese yùuwichàidapiná cà míyéi judío nacái.

10 Quéwa macáita cawinácaalí wenàiwica imàníyéica cayábéeri, Dios imàacapiná nàyaca yáapicha chènuniré icamaláná mèlumèluíri irìcu, cáimiétaquéeri iyú, matuíbanáiri iyú nacái càiripináta. Macáita wáalíacawa càipiná Dios imànica judíonái irí, quéwa càmita abéta judíonái irí, néese cà míyéi judío irí nacái.

11 Dios yàapiná macái wenàiwicanái iwèni machacàníiri iyú càmicáiná Dios iicá áiba wenàiwica íiwitáaná iyúwa cayábéeri áibanái íicha.

12 Iná macáita imàníyéica ibáyawanáwa cà míyéica yáalíawa Dios itàacái ìwali profeta Moisés itànèricaté, néetápinacawa méetàuculé Dios íicha càiripináta nabáyawaná ichùullacawa, namàníríca méetàuculé Dios itàacái íicha. Nía nacái imàníyéica ibáyawanáwa éwita náalíacáaníta Dios itàacái ìwali

profeta Moisés ità̀nèricaté, Dios yùuwichàidapiná nía càide iyúwa ità̀acái ímáaná.

13 Càmita mabáyawaná Dios iicá wenàiwica néemìacaalícáita meedá ità̀acái. Néese mabáyawanáca Dios iicáca cawinácaalí imàníiyéica càide iyúwa ità̀acái ichùullaná nía.

14 Quéwa áibaalí abénaméeyéi càmiyéi judío, éwita càmicáaníta náalíawa Dios ità̀acái ìwali profeta Moisés ità̀nèricaté, càicáaníta áibaalí namànica cayábéeri wawàsi càide iyúwa Dios ità̀acái ichùullaná wía, áibaalícáiná nawàwa namànica càì. Namànicaalí cayábéeri, yá náiwitáise ìyaca nalí càiride iyúwa tà̀acáisi ichùulièrica namànica cayábéeri.

15 Namànicaalí cayábéeri, yá náasáidaca náalíacawa nawàwalìcuísewa Dios iwàwaca wamànica cayábéeri. Náalíacáiná cayábéeri ìwali báawéeri íchaná, íná náasáidaca náalíacawa càinácaalí Dios iwàwáaná wamànica. Náalíapínacawa nawàwalìcuísewa nadéca namànica cayábéeri, càmicaalí nacái nadéca namànica nabáyawanáwa.

16 Càipiná náalíacawa èeri imáalàacaalípináwa, càide iyúwa nucàlidáanáciu píri Dios ità̀acái cayábéeri; Dios imàacapiná Jesucristo yéemìaca macái báawéeyéi iináwaná ìwali yùuwichàidacaténá nía nabáyawaná ìwalíse, yái báawéerica namànírìca ibàacanéeri iyú.

Los judíos y la ley de Moisés

17 Picàlidaca piacawa piináwanáwa judíoca pía. Píimaca nacái cayábacasa Dios iicáca pía pidèniacáiná Dios ità̀acái profeta Moisés ità̀nèricaté. Cáimacáica piicáca píawawa áibanái

íicha nacái pialácáináwa báisíri Dios ìwali, piacáiná nacái icàaluíná.

¹⁸ Picàlidaca piacawa pialánásawa càinácaalí Dios iwàwáaná pimànica. Picàlidaca nacái piináwanáwa, Dios itàacái idécasa yéewáidaca pía, pialíacaténáwa cayábéeri ìwali báawéeri íichaná.

¹⁹⁻²⁰ Pidéca manuíca piínáidaca piwàwawa piwaliwa pialimácáinása péewáidaca wenàiwica càmiyéica yáaliáwa Dios ìwali, càide iyúwa watécaalí matuíri icáapi ìwali. Càita nacái piínáidacawa pialimáaná amaláca pimànica áibanái íiwitáise, iyéyéica càide iyúwa náiwitáise catéeri ichùulianá nía namànicáiná nabáyawanáwa. Càita piínáidacawa pidènìacáiná Dios itàacái profeta Moisés itànèericaté, yái báisíri tàacáisi ìmàaquéerica cáaliacáica nía cawinácaalí wenàiwica yebáidéyéicani.

²¹ Pía, yéewáidéerica áibanái, ¿cáná càmita péewáida piawawa? Pidéca piàlàaca áibanái ipíchaná nayéedù. Néeni pía, ¿cáná piyéedù?

²² Pidéca piàlàaca áibanái ipíchaná naimáca áiba yáapicha càmicáicá náinusíwa, càmirica nacái nanìrisíwa. Néeni pía, ¿cáná pimàni càì? Pidéca picàlidaca báawacasa piicáca ídolonái, níara cuwáiná yéenáiwánaca, néese, ¿cáná piwàlùawa ídolo yàasu templo irìculé, wenàiwica isutácàlu nàasu cuwáiná íichawa? Báawéeriquéi piwàlùanácawa néré piyéedùacaténá nàasu cawèníri.

²³ Máini cáimacáica piicáca piawawa áibanái íicha pidènìacáiná Dios itàacái profeta Moisés itànèericaté, quéwa pidéca piásáidaca caná iwèni piicáca Dios càmicáiná pimàni càide iyúwa itàacái íimáaná.

24 Càité nacái áiba profeta icàlidacaté Dios itàacái machacàníiri iyú israelitanái irí. Iimacaté nalí: “Níara càmíiyéica israelita naicácáinácué pimànica pibáyawanáwa, íná máini natàanica báawéeri iyú Picuèrinácué Dios ìwali pibáyawaná ìwalíise, píacué israelitaca”, íimacaté yái profetaca.

25 Báisíta, áibacaalí judío yeebáida cayába Dios itàacái profeta Moisés itànèericaté, yá cayábaca Dios iicáca íiwitáise náicha níara càmíiyéica judío cabáyawanéeyéica. Quéwa càmicaalí judío imàni càide iyúwa Dios itàacái íimáaná, néese éwita judíocáanítani, càicáaníta báawaca Dios iicáca íiwitáise càide iyúwa cabáyawanéeri càmíiri judíocaalítáni.

26 Néese, áibacaalí càmíiri judío imàni càide iyúwa Dios itàacái íimáaná, yá cayábaca Dios iicáca íiwitáise càide iyúwa judíocaalítáni, éwita càmíicáaníta judíoni.

27 Cawinácaalí càmíirica judío yeebáida Dios itàacái, profeta Moisés itànèericaté, yá éwita càmíicáaníta judíoni, càicáaníta cayábaca Dios iicáca íiwitáise judíonái íicha càmíiyéica imàni càide iyúwa Dios itàacái íimáaná, éwita nadènìacáaníta Dios itàacái.

28 Càmita Dios iicá wenàiwica càide iyúwa yàasunáywa ìwalíise meedá yái nadènìanáca nasènàywa judíonái, nadènìaná nacái judíonái iicácanáwa ínatabàawa meedá.

29 Néese Dios iicáca iyúwa yàasunáywa cawinácaalí wenàiwica yeebáidéeyéica Dios itàacái báisíiri iyú. Canéeri iwèni meedáni judíonái namànicaalí circuncisión càide iyúwa Dios itàacái ichùullaná judíonái imànica, càmicaalí nawènúada náiwitáisewa

Dios irípiná báisíri iyú. Cawinácaalí wenàiwica yeebáidéeyéica Dios itàacái báisíri iyú, yásí Dios iicáca nía iyúwa yàasunáíwa, éwita càmicáaníta judío nía.

3

¹ Iná cawàwanáta áiba iwàwa isutáca yéemíawa núa: “¿Càinásica cayábéeri wawàsi judíonái idènià áibanái wenàiwica ícha? ¿Dios imànicatésica cayábéeri cachàiniwanái judíonái irí imàniyéica circuncisión càide iyúwa Dios ichùulianá judíonái imànica?” càì áibanái iwàwa isutáca yéemíawa núa cawàwanáta.

² Báisíta, Dios idéca imànica madécaná cayábanaméeri wawàsi judíonái irí. Yái wawàsi cayábéeri náicha canánama, yácata Dios itàacái Dios imàaquéricaté quéechatécáwa judíonái irí.

³ Wáaliacawa abénaméeyéi judío nadéca nawènúadaca náiwitáisewa Dios ícha. Quéwaté Dios càníri imáalàida yái wawàsica imàníricaté nàawirináimi yáapicha bàaluité.

⁴ ¿Càmírita! Dios càníri itàani chìwái iyúwa. Ewitasica cachìwacaalí macái wenàiwicatá, càicáaníta Dios imànipiná càiripináta báisíri iyútáni, càide iyúwa ímáaná. Càité nacái áiba profeta itànàca tàacáisi Dios inùmalicuise, yá ímaca:

“Pía Dios, áibanái náimaca càmitasa báisí pitàacái, quéwa píasáidapiná macái wenàiwicanái irí báisírìcani yái pitàacáica pimànicaalípiná macáita machacàníri iyú càide iyúwaté píimáaná”,
ímacaté yái profetaca.

⁵ Wía èeri mìnanaíca wamànica wabáyawanáwa cháí èeri irìcu, quéwa canáca Dios ibáyawaná, canásíwa. Iná cawàwanáta abénaméeyéi judío báawéeyéi íiwitáise nawàwa náimaca: “Cayábaca wamànicaalí wabáyawanáwa manuísíwata yéewacaténá macái èeri mìnanaí náalíacawa máiní cayábéeri wáichani, yái Diosca. Càipiná wayúudàaca Dios, íná càmita Dios icúa wenàiwica machacàníiri iyú yùuwichàidacaalí wía, wayúudàacáináni”, càì abénaméeyéi judío náimaca. Núumacáita meedá càide iyúwa abénaméeyéi ínáidáanápínáwa cawàwanáta.

⁶ ¡Càmíirita! Báisícaalí càmita Dios imàni wenàiwica irí machacàníiri iyútá, yá canáca yéewaná Dios yùuwichàidaca nía nabáyawaná ìwalísetá.

⁷ Aibanái báawéeyéi nacái nawàwa náimaca: “Cayábaca wamànicaalí wachìwawa áibanáicaténá yáalíacawa máiní machìwéerica Dios, cayábéeri nacái èeri mìnanaí íichani, yái Diosca. Iná canáca yéewaná Dios yùuwichàidaca wía, wayúudàacáináni”, càì áibanái báawéeyéi náimaca.

⁸ Néese náima àniwa: “Wàacué wamànica báawéeri manuísíwata wayúudàacaténá Dios manuísíwata”, càì áibanái báawéeyéi náimaca. Aibanái iwàwéeyéica imànica nulí báawéeri, nadéca nacàlidaca nachìwawa nùwali, náimaca nuéwáidacasa wenàiwica càiri cachìwéeri tàacáisi iyú. Quéwa cawinácaalí càiyéica íimaca, Dios yùuwichàidapíná níawa nabáyawaná ìwalísewa.

Todos somos culpables

⁹ Iná báisíta wía judíoca, càmita cayába wía áibanái íicha. Nudéca núasáidaca cabáyawanáca wía judíoca

càide iyúwa macáí èeri mìnánáí cabáyawanáaná nía. Macáita nacáí wabáyawaná idéca idacùaca wía iyúwa presoíyéi.

¹⁰ Càité profetanáí natànàacaté Dios itàacáí.

Náimaca:

“¡Canácata wenàiwica imàníríca cayábéeri!
¡Canásíwata, ibatàa abéeri piná!

¹¹ Canásíwata nacáí yáaliériwa Dios íiwitáise ìwali, canácata icutéeri yáaliacaténáwa Dios ìwali.

¹² Macáita nacáí náucacawa nèepunícawa déeculé Dios íicha. Macáita nadéca nawènúadaca náiwitáisewa cayábéeri íicha, namànicaténá nabáyawanáwa meedá. Canácata imàníríca cayábéeri, canásíwata.

¹³ Càica nacanápide iyúwa càlicullí yàacuèricawa, nacàlidacáiná casaquèeri tàacáisi càiride iyúwa yáaséeri chéecáimi isàni. Cáanáica nachíwa. Namànica áibanáí irí báawéeri nataacáí iyúwa càide iyúwa àapi yùuwichàidacaalí wía iculále iyúwa.

¹⁴ Cáanáica nalúa, nacuísaca náichawa áibanáí báawéeri tàacáisi iyú.

¹⁵ Caqualéta nàaca nanúaca wenàiwica canéerica ibáyawaná.

¹⁶ Ata alénácaalí nàya nàuwichàidaca wenàiwica.

¹⁷ Càmita náalimá nayúudàaca áibanáí iyáanápiná matulbanáiri iyú náapichawáaca.

¹⁸ Canásíwacatáita náalíawa iwàwacutá cáaluca naicáca Dios”,

càité náimaca níái profetaca itànèeyéicaté tàacáisi Dios inùmalicúise.

¹⁹ Wáaliacawa Dios imàacacaté profetanáí itànàaca càiri tàacáisi judíonáí irí, wía idènièyéica

Dios itàacái wáalíacaténáwa canáca yéewaná wáimaca mabáyawanácasa wía, yácáiná Dios itàacái bàaluisàimi yáasáidaca walí cabáyawanáca macáita, wía èeri minanáica, iwàwacutá nacái Dios yùuwichàidaca wía canánama wabáyawaná ìwalíisewa.

²⁰ Iwàwacutá Dios yùuwichàidaca wía canánama canácáiná wenàiwica Dios iiquéeripiná mabáyawanéeri iyú, canácáiná wenàiwica yáaliméerica imànica macáita càide iyúwa tàacáisi ímáaná profeta Moisés itànèericaté Dios inùmalìcuíse. Yái tàacáisi bàaluisàimica yáasáidacáita walí cabáyawanáca wía, wía imàníiyéica ibáyawanáwa.

La salvación es por medio de la fe

²¹⁻²² Quéwa Dios idéca yáasáidaca walí áiba wawàsi wàlisài, càinácaalí yéewanápiná mabáyawanáca Dios iicáca wía, éwita càmicáaníta wáalimá wamànica macáita càide iyúwa itàacái bàaluisàimi ímáaná. Wáalíacawa báisícani, yái wawàsi wàlisàica, Dios itàacái bàaluisàimi icàlidacáiná walíni, yái Dios itàacái profeta Moisés itànèericaté Dios inùmalìcuíse, áibanái profeta nacái. Mabáyawanáca Dios iicáca wía cawinácaalí wéená yeebáidéerica Jesucristo. Càita Dios imànica abédanamata macái wenàiwica irí cawinácaalí yeebáidéerica, cáininácáiná Dios iicáca macái wenàiwica íiwitáaná abédanamata.

²³ Dios imànica abédanamata macáita irí, níacáiná macáita namànica nabáyawanáwa, yá canácata imànírira càide iyúwa Dios iwàwáaná cayábáanápiná Dios iicáca nía.

24 Quéwa Dios idéca imànica walí yái cayábéerica mawèníri iyú nacái: Mabáyawanáca iicáca wía. Càita Dios idéca iwasàaca wía yàasu yùuwichàacáisi íchawa, cawinácaalí yeebáidéeyéica Cristo Jesús.

25 Dios imàacacaté Cristo yéetácawa wáichawalíná. Cristo yéetácáinátéwa, íná Dios imàacaca iwàwawa wenàiwicanái ibáyawaná ícha, cawinácaalí yeebáidéeyéica Cristo yéetácatéwa nabáyawaná ìwalíse. Càita Dios imáalàidacaté wáicha wàuwichàanápínátéwa méetàuculé Dios ícha càiripínáta. Dios imànicaté càì yáasáidacaténáté imànica macáita machacàníri iyú, éwitaté ìidenlàcáaníta wàawirináimi namàníníná nabáyawanáwa bàaluité.

26 Dios imàacacaté Cristo yéetácawa wabáyawaná ìwalíse yáasáidacaténá siùcade Dios imànica ìyaca macáita machacàníri iyú, iwàwacutácáináté mabáyawanéeri wenàiwica yùuwichàacawa Dios yàasu yùuwichàacáisi iyú èeri mìnánái ibáyawaná ìwalíse. Mamáalàacata nacái Dios imànica macáita machacàníri iyú mabáyawanácaalí iicáca wenàiwica cawinácaalí yeebáidéeyéica Jesús yéetácatéwa nabáyawaná ìwalíse.

27 Càì Dios imànica walí mabáyawanácaténá iicáca wía. Iná canáca yéewaná wáimaca wadéca wamànica cayábéeri yéewanápinása mabáyawanáca Dios iicáca wía. ¡Canásíwa! Canáca yéewaná cáimacái waicáca wíawawa áibanái ícha. Càmita wamàni macáita càide iyúwa Dios itàacái ichùulianá wía, yái tàacáisi profeta Moisés itànèericaté Dios inùmalícuíse. Néese mabáyawanáca Dios iicáca cawinácaalí wenàiwica yeebáidéeyéica Jesucristo.

28 Iná yéewa wadéca wáalíacawa cayábani:

Mabáyawanáca Dios iicáca wenàiwicanái neebáidacaalí Jesucristo. Càmita mabáyawaná Dios iicá nía ìwalíse yái namànínáca càide iyúwa Dios itàacái bàaluisàimi ímáaná.

²⁹ Dios cànírita abéta judíonái icuèrináca. Nacuèrináta nacái níai càníyéica judío.

³⁰ Yácáiná abéerita yái Diosca. Canácata ícha áiba, yái Diosca iiquéerica mabáyawanéeri iyú macái wenàiwica yeebáidéerica Jesucristo. Càì Dios imànica judíonái irí, càníyéi judío irí nacái.

³¹ Quéwa, éwita wáalíacáanítawa mabáyawanáca Dios iicáca wenàiwicanái neebáidacaalí Jesucristo, càicáaníta càmita caná iwèni waicáca yái tàacáisi bàaluisàimica Dios imàaquéericaté wàawirináimi irí. Néese wawàwa wáasáidaca máiníri cawènicani.

4

El ejemplo de Abraham

¹⁻² Néese, cawàwanáta abénaméeyéi judío nawàwa náimaca nulí: “Wàawirimi Abraham imànicaté cayábéeri ínáté yéewa cayábaca Dios iicácani”, càì nawàwa náimaca. Quéwa càmitaté Dios iicá Abraham mabáyawanéeri iyú ìwalíse yái cayábéerica Abraham imàníricaté. Mabáyawanácaalíté Dios iicáca Abraham ìwalíse yái cayábéerica Abraham imàníricatá, yáté yéewa Abraham cáimacáica iicáca yáawawa áibanái íchatá. Quéwa, canácaté yéewaná Abraham cachàinica iicáca yáawawa Dios iicá.

³ Canácaté yéewaná Abraham cáimacáica iicáca yáawawa yácáiná Dios itàacái profeta itànèericaté íimaca: “Abraham yeebáidacaté Dios, ínáté

mabáyawanáca Dios iicáca Abraham”, càì íimaca Dios itàacái profeta itànèericaté.

⁴⁻⁵ Uwé, macáita wáalíacawa wenàiwica íbaidacaalí cháí èeri írìcu, yásí nàaca iwèni. Càmita nàa írìni mawènìiri iyú, néese iwàwacutá íbaidaca yeedácaténá írìwa plata. Quéwa càmita càì Dios yàaca yàasu wenàiwica iwèniwa. Dios imànica nalí cayábéeri mawènìiri iyú. Cawinácaalí yeebáidéerica Dios, yáì Diosca iwàwéerica mabáyawanáca iicáca wenàiwica cabáyawanéeyéi, yásí mabáyawanáca Dios iicáca cawinácaalí yeebáidéerica Dios, éwita càmicáanítàacá imàni wawàsi cayábéeri Dios iicáca.

⁶ Càité nacái rey David itànàaca Dios itàacái bàaluité. David íimacaté casímáica cawinácaalí wenàiwica Dios iiquéerica mabáyawanéeri iyú éwita càmicáanítàacá imàni macáita càide iyúwa Dios iwàwáaná.

⁷ Càité David itànàaca:
 “¡Casímáica wenàiwicanái Dios imàaquéeyéica
 iwàwawa íbáyawaná ícha, càinácaalí báawéeri
 namàníricaté!

⁸ ¡Casímáica wenàiwica càmírìca Wacuèriná Dios
 iicá cabáyawanéeri iyú!”

càité íimaca David.

⁹ David càmitaté icàlida wàwali abéta wía judíoca casímáiná wía. Néese icàlidacaté nàwalini nacái níái càmíiyéica judío, cawinácaalí yeebáidéeyéipináté Jesucristo. Wadéca wacàlidaca mabáyawanácaté Dios iicáca Abraham yeebáidacaalíté Dios.

¹⁰ Mabáyawanácaté Dios iicáca Abraham ípíchawáiseté namànica Abraham írì circuncisión.

¹¹ Quéchatécáwa mabáyawanáca Dios iicáca Abraham bàaluité Abraham yeebáidacaalíté Dios. Néeseté namànica circuncisión Abraham írì. Càité

circuncisión iyú Dios yáasáidaca mabáyawanacaté iicáca Abraham yeebáidacaalíté Dios. Cayábacaté Dios iicáca Abraham íiwitáise Abraham yeebáidacaalíté Dios ipíchawáiseté judíocani yái Abrahamca. Iná yéewa yái Abrahamca, càicanide iyúwa nàawirimi macái càmíiyéi judío yeebáidéeyéica Dios. Càita mabáyawanáca Dios iicáca càmíiyéi judío nacái, neebáidacaalí Dios, éwita càmíicáaníta namàni circuncisión.

¹² Yácata judíonái yàawirimi nacái, yái Abrahamca, cawinácaalí judíonái yeebáidéeyéica Dios càide iyúwaté Abraham yeebáidáaná ipíchawáiseté judíocani.

La promesa se cumple por medio de la fe

¹³ Píalíacuéwa Abraham iyacaté cawàwanáta quinientos camuí ipíchawáiseté Moisés yàasu èerité. Bàaluité Dios icàlidaca Abraham irí cáimiétacanéeri iyúni yàanápínaté Abraham irí macái cáli iyéerica cháí èeri irícu, itaquénáinámi irí nacái Abraham yáapicha. Quéwaté Dios càmíirita icàlida Abraham irí càiri tàacáisi cáimiétacanéeri iyú ìwalíise yái Abraham imànínáca càide iyúwa Dios itàacái íimáaná profeta Moisés itànèericaté, bàaluitécáiná canátàacáwa Moisés yàasu cuyàluta Abraham yàasu èerité. Néese Dios icàlidacaté Abraham iríni Abraham yeebáidacaalíté Dios imànínápinaté Abraham irí cayábéeri. Yáté mabáyawanáca Dios iicáca Abraham.

¹⁴ Abénaméeyéi judío náimaca iwàwacutáanása wamànica càide iyúwa profeta Moisés yàasu cuyàluta íimáaná yéewanápínáca Dios imànica walí cayábéeri, yái cayábéerica Dios icàlidéericaté ìwali Abraham irí cáimiétacanéeri iyú. Quéwa càmíta

báisí natàacái. Báisícaalítáni, yá canéerica iwèni meedátáni, yái weebáidáanáca Dios, canéerica iwèni nacái yái tàacáisi Dios icàlidéericaté Abraham irítá, canácáináta wenàiwica yáaliméeri imànica macáita càide iyúwa profeta Moisés yàasu cuyàluta ímáaná.

¹⁵ Càmita yéewa cayába wáapicha Dios profeta Moisés yàasu tàacáisi iyú, yácáiná Dios itàacái yáasáidaca cabáyawanáca wía, iwàwacutá nacái Dios yùuwichàidaca wía wabáyawaná ìwalísewa. Dios itàacái iyaca cháí èeri irìcu, íná yéewa wáalíacawa cabáyawanáca wía macáita, wía èeri mìnánáca.

¹⁶ Wáalíacawa canácata wéená yáaliméerica imànica macáita machacàníri iyú càide iyúwa Dios itàacái ímáaná. Iná iwàwacutá Dios imànica walí cayábéeri mawèníri iyú, wía yeebáidéeyéica Dios, yéewacaténá macáita wía Abraham itaquénáinámicá, weedáca walíwa yái cayábéerica Dios icàlidéericaté ìwali cáimiétacanéeri iyú wàawirimi Abraham irí, wía judíoca, píacué nacái cà míiyéica judío. Yái cayábéerica, cà míiricata abéta walípiná, wía judíoca yeebáidéeyéica Dios itàacái profeta Moisés itànèericaté. Néese Dios imànipiná cayábéeri cà míiyéi judío irí canánama nacái, cawinácaalí yeebáidéeyéica Dios càide iyúwaté Abraham yeebáidáaná. Càita Dios iicáca Abraham iyúwa wàawirimi, macáita wía yeebáidéeyéica Dios.

¹⁷ Dios icàlidacaté càiri tàacáisica Abraham irí bàaluité. Dios ímacaté: “Nudéca numàacaca píá madécaná wenàiwica íiwitáaná yàawiripiná píá”, ímacaté yái Diosca. Iná mabáyawanáca Dios iicáca madécaná wenàiwica íiwitáaná cawinácaalí

yeebáidéeyéica Dios càide iyúwaté Abraham yeebáidáaná. Yácata Wacuèriná Dios wàawirimi Abraham yeebáidéericaté, yái Diosca icáucàidéerica yéetéeyéimiwa, yáaliméeri nacái idàbaca wawàsi càmíricáwa ìya siùca.

¹⁸ Ewitaté mánicáaníta béericani yái Abrahamca, càicáaníta Abraham yeebáidacaté Dios itàcái yéewanápinaté idènìaca ìiriwa. Inaté “Madécaná wenàiwica ìiwitáaná yàawiricani”, yái Abrahamca, càide iyúwaté Dios icàlidáaná ìrini: “Manùbéeyéipiná pitaquénáinámica”, ìmacaté yái Diosca.

¹⁹ Abraham idènìacaalíté batéwa cien camuí, yáté yeebáidacaté Dios mamáalàacata, éwitaté Abraham yáaliácáanítawa néetáanápinatéwa mesúnamáita, yái Abrahamca, úa nacái yàacawéetúa Saraca. Càité Abraham yeebáidaca Dios, éwita mánicáaníta béeyéica nía nadènìanápinaté néenibewa.

²⁰ Abraham yeebáidacaté Dios mamáalàacata. Càmitaté Abraham iwènúada ìiwitáisewa tàacáisi íicha Dios icàlidéericaté ìrí cáimiétacanéeri iyú imàacáanápinaté quéenibeca Abraham. Yeebáidacaté Dios manuísíwata cachàiníwanái mamáalàacata. Yàacaté nacái Dios ìrí cayábéeri.

²¹ Yáté Abraham yeebáidaca macái ichàini iyúwa cachàinica Dios, yáaliméericaté imànica macáita càide iyúwaté ìmáaná Abraham ìrí cáimiétacanéeri iyú.

²² Abraham yeebáidacaalíté Dios tàì ìiméeri iyú, yá mabáyawanácaté Dios ìicácani.

²³ Càmitaté natànàa abéerita Abraham ìwali mabáyawanácaté Dios ìicácani.

²⁴ Néese natànàacaté càiri tàacáisi wàwali nacái,

mabáyawanácáiná Dios iicáca wía weebáidacaalí Dios, yái Dios imichàidéericaté Wáiwacali Jesús yéetácáisi íicha.

²⁵ Dios imàacacaté Jesús yéetácawa wabáyawaná ìwalíise ìwasàacaténá wía Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha. Néeseté Dios imichàidaca Jesús yéetácáisi íicha yéewanápiná mabáyawanáca Dios iicáca wía.

5

Libres de culpa

¹ Iná siùcáisede mabáyawanáca Dios iicáca wía, wía yeebáidéeyéica Wáiwacali Jesucristo itàacáíwa. Mabáyawanáca Dios iicáca wía, iná cayábaca wáapicha Dios matuíbanáiri iyú Wáiwacali Jesucristo ìwalíise, Wáiwacali yéetácáinatéwa wabáyawaná ìwalíise.

² Cristo yéetácátéwa wáichawalíná, iná cayábaca Dios iicáca wía, imànica walí cayábéeri, wía yeebáidéeyéica Cristo itàacái. Yá manuíca wáináidaca wawàwawa Dios ìwali, casímái nacái wawàwa idècunitàacá wacùaca wàyáanápiná chènuniré Dios yáapicha icamaláná mèlumèluíri iricu, cáimiétaquéeri iyú nacái, càide iyúwa Dios ìyáaná.

³ Càita nacái casímáica wawàwa siùcáisede ìwàwacutácaalí wàuwichàacawa. Wáalíacáináwa yùuwichàacáisi yéewáidaca wía yéewacaténá màulenáca wía, cachàini nacái wáiwitáise Wáiwacali ìwaliwa wàidenìanápiná wàuwichàanáwa mamáalàacata.

⁴ Màulenácaalí wía, yásí wáasáidaca weebáidaca Wáiwacali itàacáíwa tàì íiméeri iyú. Idécanáami càì wáasáidaca cachàinica wáiwitáise, yásí máiní

cachàiniwanái manuíca wáináidaca wawàwawa Wáiwacali ìwaliwa wáalimáanápíná wàidenìaca wàuwichàanáwa mamáalàacata àta wàanàacataléta chènuniré.

⁵ Néese manuícaalí wáináidaca wawàwawa, yá càmita báí wía, yácáiná Dios imànipíná walí cayábéeriwa chènuniré càide iyúwaté ìmáaná walí. Wáaliacawa Dios imànínapíná càì ibànùacáinaté Espíritu Santo wawàwalìculé, yái Espíritu imàaquéerica wáaliacawa macái wawàwalìcuísewa cáinináca Dios iicáca wía manuísiwata.

⁶ Wáaliacawa cáinináca Dios iicáca wía, bàaluitécáiná càmicaalíté wáalimá wawasàaca wíawawa Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha, yáté Cristo yàanàaca aléi èeri irìculé yàasu èerité, yáté yéetácawa wáichawalíná, wía báawéeyéica.

⁷ Máini càulenáca wéetácawa áiba wenàiwica íichawalíná wayúudàacaténáni, éwita cayábéericáaníta íiwitáiseni. Quéwa cayábasíwéericaalí íiwitáise, yá cawàwanáta abénaméeyéi yéetápinácawa íichawalíná nayúudàacaténáni.

⁸ Quéwa Dios ibànùacaté Cristo yéetáanápínátéwa wáichawalíná éwitaté cabáyawanácáaníta wía. Càité Dios yáasáidaca walí cáinináca iicáca wía.

⁹ Siúcáisede mabáyawanáca Dios iicáca wía Cristo yéetácáinatéwa wáichawalíná, íná yéewa wáaliacawa báisíiri iyúcani Cristo iwasàanápíná wíawa Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha, èeri imáalàapínácaalíwa.

¹⁰ Wáaliacawa Dios iwasàanápíná wíawa, bàaluitécáiná idècunitàacá wàuwideca wamànica Dios, yáté cáinináca Dios iicáca wía, iwàwacaté nacái imànica walí cayábéeri, Dios Iiri yéetácáinatéwa wabáyawaná ìwalíise. Iná yéewa

cayábaca wáapicha Dios siùcáisede matuíbanáiri iyú. Néeseté Cristo imichàacatéwa yéetácáisi íicha, íná yéewa wáalíacawa báisíiri iyúcani Cristo iwasàanápíná wíawa Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha, íiwitáise cáuri iyúwa, cachàiníiri nacái, cayábacáiná wáapicha Dios siùcáisede matuíbanáiri iyú.

¹¹ Yá nacái casíimáica wawàwa Dios yáapicha Wáiwacali Jesucristo ìwalíise, cayábacáiná wáapicha Dios matuíbanáiri iyú Cristo yéetácáinatéwa wáichawalíná.

Adán y Cristo

¹² Bàaluité, yái idàbáanéericaté asialica imànicaté ibáyawanáwa; càité idàbaca wenàiwicanái imànica ibáyawanáwa chái èeri irìcu. Càité nacái idàbaca néetácawa méetàuculé Dios íicha nabáyawaná ichùullacawa. Càité nacái yéetácáisi yàanàaca macái wenàiwicanái ìwali macáicáináta namànicaté nabáyawanáwa.

¹³ Ipíchawáiseté Dios imàacaca itàacáíwa profeta Moisés irí israelitanái irípiná, yáté macái èeri mìnánái yàawirináimi namànicaté nabáyawanáwa. Inaté néetácawa nabáyawaná ichùullacawa. Càmicaalíté wenàiwica yáalíawa Dios iwàwáaná nàyaca machacàníiri iyútá, yá càmitaté cabáyawaná níatá. Quéwa náalíacatéwa.

¹⁴ Yáté wenàiwicanái yéetácawa Adán yàasu èericatáiseté àta profeta Moisés yàasu èerité nacái namànicáinaté nabáyawanáwa éwita càmicáanítaté nayáa àicu ìyacaná càide iyúwaté Adán iyáaná abéeri àicu ìyacaná íiwitáaná càmíiricaté Dios ibatàa wenàiwica iyáaca. Siùcade wéewáidacuéwa

Adán ìwali, Cristo ìwali nacái, yái yàanèripinácaté madécaná camuí Adán idénáami.

¹⁵ Quéwa yái Adán ibáyawanámicaté, máiní áiba íiwitáanáde ícha yái cayábéerica Dios imànírica walí mawèníri iyú. Madécaná wenàiwica néetácawa abéeri asìali ibáyawaná ìwalíise, yái Adánca, quéwa Dios idéca imànica walí cayábéeri manuísíwata mawèníri iyú wía madécaná wenàiwicaca. Dios idéca imànica walí cayábéeri abéeri asìali ìwalíisená, yái Jesucristoca.

¹⁶ Abéeri asìali ibáyawaná, yái Adánca, máiní áiba íiwitáanáde ícha yái cayábéerica Dios imànírica walí mawèníri iyú. Cabáyawanáca macáita wenàiwica Adán ibáyawaná ìwalíise quéwa Dios idéca imànica cayábéeri mawèníri iyú wenàiwicanái irí abéeri asìali ìwalíisená, yái Jesucristoca, mabáyawanácaalíté Dios iicáca wenàiwica imàníyécaté ibáyawanáwa manuísíwata.

¹⁷ Báisíta wenàiwicanái néetácátéwa abéeri asìali ibáyawaná ìwalíise, yái Adánca. Quéwa Dios imànica walí cayábéeri manuísíwata mawèníri iyú, íná yéewa wáalíacawa báisíri iyúcani, wía Dios iiquéeyéica mabáyawanéeri iyú, wàypiná cáimiétaquéeri iyú, casíimáiri iyú nacái wacáuca wálisàì yáapichawa abéeri asìali ìwalíisená, yái Jesucristoca.

¹⁸ Càité Adán ibáyawaná cabáyawanácaté imànica macái wía èeri mìnánica Dios yùuwichàidàanápínaté wía. Quéwa Jesucristo imànicaté cayábéeri càide iyúwaté Dios iwàwáaná yéetáanápínatéwa wabáyawaná ìwalíise yéewacaténá mabáyawanáca Dios iicáca macáita wía.

¹⁹ Iimáanáca cabáyawanáca wía madécaná

wenàiwicaca abéeri asìali ibáyawaná ìwalíse yáí báawéerica abéeri asìali imàníricaté, yáí Adánca, cà míricaté imàni càide iyúwaté Dios ímáaná. Càita nacái mabáyawanáca Dios iicápiná wía madécaná wenàiwicaca ìwalíse yáí cayábéerica abéeri asìali imàníricaté, yáí Jesucristoca, yáí yeebáidéericaté iyúwa Dios ichùulìaná imànica.

²⁰ Dios imàacacaté itàacáíwa profeta Moisés irí yéewacaténá wenàiwicanáí yáaliacawa máini cabáyawanáca nía. Quéwa éwita wamànicáanítaté wabáyawanáwa manuísíwata, càicáaníta Dios imànicaté walí cayábéeri mawèníiri iyú manuísíwata cachàiníwanáí wabáyawaná manuírì ícha.

²¹ Quéechatécáwa wenàiwica néetácátéwa méetàuculé Dios ícha càiripináta nabáyawaná ichùuliacawa. Quéwa siùcáisede Dios, yáí cayábéeri íiwitáiseca, icùaca wía imànicaténá walí cayábéeri mawèníiri iyú, yá mabáyawanáca Dios iicáca wía, yàaca nacái wacáuca cà míiri imáalàawa Wáiwacali Jesucristo yéetácáí ìwalíse.

6

Muertos respecto al pecado pero vivos en Cristo

¹ Cawàwanáta áibanáí iyúunáidaca nùasu tàacáisi ímáanáca cayábaca càicaalí wáimaca: “Wamànicué wabáyawanáwa mamáalàacata manuísíwata yéewanápiná macái èeri mìnánáí náaliacawa máiníiri cayábaca Dios íiwitáise néemlàcáiná Dios imàacaca iwàwawa wabáyawaná manuírì ícha”, càí áibanáí íináidacawa.

² ¡Càmírita! Wía yeebáidéeyéica Cristo Jesús itàacáí càmita iwàwacutá wamànica wabáyawanáwa

quirínama. Péemìacué comparación: Wenàiwica yéetéerimiwa càmita yáalimá imànica quirínama ibáyawanáwa chái èeri irìcu. Càita nacái wía. Càica wíade iyúwa wenàiwica yéetéeyéicatéwa ibáyawaná íchawa, íná iwàwacutá càmita quirínama wamànica wabáyawanáwa. Wamànicaalí wabáyawanáwa mamáalàacata, càmita wáalimá wàyaca abédanamata Dios yáapicha.

³ ¿Càmitasicué pialíawa wadàbacaté wàyaca càide iyúwa wenàiwica yéetéeyéicatéwa ibáyawaná íchawa? Càité wadàbaca wàyaca weebáidacaalíte Cristo Jesús itàacái wabautizáanápínatéwa wáasáidacaténá weebáidaca. Siùcade wàyacáiná abédanamata Cristo Jesús yáapicha, yái yéetéericatéwa wáichawalíná, íná iwàwacutá wàyaca càide iyúwa wenàiwica yéetéeyéicatéwa ibáyawaná íchawa, càminápiná quirínama wamàni wabáyawanáwa.

⁴ Yái wabautizáanácawa, yácata yéetácáisi yéenáiwaná nacáiri. Càide iyúwa nabàllacaalí yéetéerimiwa càliculli irìculé, càita nacái walicùacatéwa úni yáaculé càide iyúwa wéetáca nacáicaalíwa Cristo yáapicha wabautizácaalítéwa wáasáidacaténá weebáidaca Cristo itàacái, Wabautizácaalítéwa, yáté wáasáidaca wadàbacaté wàyaca iyúwa wenàiwica yéetéeyéicatéwa ibáyawaná íchawa. Wabautizácaalítéwa, yáté wáasáidaca Dios yàacaté wacáuca wàlisài yéewanápiná wàyaca wàlisài wáiwitáise yáapichawa càide iyúwaté Wáaniri Dios cachàiníiri íiwitáise imichàidáanaté Cristo yéetácáisi íicha.

⁵ Wàyacáiná abédanamata Cristo yáapicha, íná wadéca wadàbaca wàyaca iyúwa wenàiwica

yéetéeyéicatéwa, càide iyúwaté Cristo yéetáanáwa. Càita nacái báisíiri iyú wadèniaca siùcáisede wacáuca wàlisàíwa Cristo yáapicha.

⁶ Wáalíacawa Dios idéca ichuìdaca wáicha wabáyawaná, yái wáiwitáise bàaluisàimi ichàinica, Cristo yéetácái ìwalíse, yái natàtèericaté cruz ìwali, yéewanápiná chuìca wáicha wabáyawaná, yéewanápiná nacái càmita wamàni mamáalàacata wabáyawanáwa, iyúwa áibanái yàasu wenàiwicanái iwàwacutáaná íbaidaca mawèníiri iyú náiwacali iríwa.

⁷ Càide iyúwa yéetéerimiwa càmlíná imàni ibáyawanáwa quirínama cháí èeri irìcu, càita nacái wàyaca iyúwa wenàiwica yéetéeyéicatéwa ibáyawaná íchawa, íná iwàwacutá càmita quirínama wamàni wabáyawanáwa.

⁸ Wàyacáiná abédanamata Cristo yáapicha, íná wadéca wadàbaca wàyaca iyúwa wenàiwica yéetéeyéicatéwa, càide iyúwaté Cristo yéetáanáwa. Íná yéewa wáalíacawa báisíiri iyúcani wàyaca abédanamata Cristo yáapicha.

⁹ Cristo idéca imichàacawa yéetácáisi ícha, íná yéewa wáalíacawa càmita quirínama yéetáwa àniwa. Càmita quirínama yéetácáisi yáalimá imawèniadacani.

¹⁰ Cristo yéetácátéwa abé yàawiríata ichuìdacadaténá wáicha wabáyawaná càiripináta, yái wabáyawaná ichàinica, quéwa siùcáisede Cristo ìyaca càiripináta Dios yáapicha imànicaténá càide iyúwa Dios iwàwáaná.

¹¹ Càitacué nacái pía. Cristo Jesús yéetácátéwa píichawalínacué, néeseté icáucaacawa, íná iwàwacutácué piicáca píawawa iyúwa wenàiwica

yéetéeyéicatéwa ibáyawaná íchawa, pìyacáinácué abédanamata Cristo Jesús yáapicha. Iná picácué pimàni pibáyawanáwa. Néese pìyacué iyúwa cáuyéi wenàiwica Dios irípiná, iyúwa wenàiwica imichèeyéicatéwa yéetácáisi ícha, pìyacáinácué abédanamata Cristo Jesús yáapicha píibaidacaténácué Dios irípiná cáimiétaquéeri iyú.

¹² Iná picácué pimàaca píiwitáise cabáyawanéeri ichùullaca pía pimànínapíná pibáyawanáwa iyúwa píiwitáise cabáyawanéeri iwàwáaná.

¹³ Picácué pimàaca píiwitáise bàaluisàimi cabáyawanéeri ichùullaca pía iyúwa píiwacali pimànínapínácué mamáalàacata pibáyawanáwa piiná iyúwa, píiwitáise iyú nacáwa. Néese pimàacacué píawawa Dios irí pimànicaténácué cayábéeri càide iyúwa Dios iwàwáaná. Bàaluitécáiná pìyacatécué déeculé Dios ícha iyúwa yéetéeyéimiwa pibáyawanácué yáapichawa, quéwa siúcade iwàwacutácué pimàacaca píawawa Dios irí pìyacaténácué càide iyúwa píiwitáise wàlisài ímáaná picáuca wàlisài yáapichawa, pimànicaténácué cayábéeri macái píiwitáise iyúwa càide iyúwa Dios iwàwáaná.

¹⁴ Bàaluité píiwitáise bàaluisàimi cabáyawanéeri ichùullacatécué pía. Yá Dios ímacaté cabáyawanácuéca pía, iwàwacutáanácué nacái piùwichàacawa pibáyawaná ichùullacawa. Quéwa Dios idéca imànicuéca píri cayábéeri mawèníri iyú imàcáanápínaté iwàwawa pibáyawaná íchacué, íná siúcade iwàwacutácué càmita pimàni càide iyúwa píiwitáise bàaluisàimi cabáyawanéeri ichùullianácué pía, néese Dios ichàiniadapínácué píawa pimànicaténácué càide iyúwa iwàwáaná.

Un ejemplo tomado de la esclavitud

15 Wáalíacawa Dios idéca imànica walí cayábéeri càì mawèníri iyú: Mabáyawanáca iicáca wíá éwita càmicáaníta wamàni macáita càide iyúwa iwàwáaná. Néese siùcade cawàwanáta áibanái nayúunáidaca nùasu tàacáisi íimáanáca cayábaca wamànicaalí wabáyawanáwa Dios imàacacáiná iwàwawa wabáyawaná íicha éwita càmicáaníta wamàni macáita iyúwaté profeta Moisés ichùulianá. ¡Càmírita!

16 Péemiacué comparación: Píalíacuéwa pimàacacaalícué píawawa áiba wenàiwica irí pimànicaténá càide iyúwa ichùulianácué píá, yásí yàasu wenàiwicaca imànicuécá píá íbaidéeripiná irí mawèníri iyú. Iwàwacutácué nacái pimànica càide iyúwa ichùulianá píá. Càita nacái píacué: Pimàacacaalícué pibáyawaná ichùulíaca píá, yásí pibáyawaná yàasu wenàiwicaca imànipínacuécá píawa, yá péetápinácuécawa méetàuculé Dios íicha pibáyawaná yáapichawa. Quéwa pimànicaalícué càide iyúwa Dios ichùulianá píá, yásí Dios yàasu wenàiwicaca imànipínacuécá píawa, yá pìyapínacuécá machacàníri iyú.

17 Quéwa nùaca Dios irí cayábéeri pìwalícué. Bàaluité pimànicatécué càide iyúwaté pibáyawaná ichùulianácué píá, quéwa siùcade peebáidacuécá tàì íiméeri iyúni yáì tàacáisi cayábéerica Dios ibànuericaté wenàiwica irí néewáidacaténácué iyú píá.

18 Dios idéca iwasàacuécá píá píiwacali bàaluisàimi íichawa, yáì pibáyawaná ichàinica ichùulièricatécué píá. Yá pidécuécá pidàbaca pìyaca machacàníri iyú

càide iyúwacué Píiwacali wàlisài ichùullianácué píá, yái Wáiwacali Jesucristoca.

19 (Nucàlidacuéca nùyaca piríni càide iyúwa wenàiwica itàaníná aliséeri tàacáisi iyú càmíicáinácué píalía péemlàca cayábani càinácaalí íimáaná, càulenácáinácué píichani.) Quéechatécáwa pimàacacatécué pibáyawaná ichùullaca píá pimànicaténáté pibáyawanáwa casaquèeri manuísíwata. Quéwa siùcade iwàwacutácué pimàacaca píawawa Dios irí pìyacaténácué machacàníiri iyú càide iyúwa Dios iwàwáaná, píibaidacaténácué Dios irípiná mabáyawanáwaca macái pichàini iyúcuéwa.

20 Pimànicaalítécué càide iyúwa pibáyawaná ichùullianácué píá, yáté càmítacué píibaida Dios irípiná, ínáté càmítacué pimàni cayábéeri pìyacaténácué machacàníiri iyú.

21 Píalíacuéwa cayába càmítaté pìya casímáiri iyú, néese pibáyawanácué itécaté yàacawa píá iriculé yái yéetácáisica càmíirica imáalàawa. Báicuéca píá siùca ìwalíise yái pimàníiricatécué, íná canéerica iwèni piríni yái iyúwaté pìyáaná bàaluité.

22 Quéwa Dios idéca ichuìdacuéca píicha pibáyawaná, yái píiwitáise bàaluisàimi ichàinica. Yá pidécuéca pidàbaca píibaidacuéca Dios irípiná iyúwa yàasu wenàiwica. Yá pidécuéca peedáca píriwa yái cayábéeri iwènica: Dios imàacacué píibaidaca irípiná mabáyawanéeri iyú cháí èeri irícu, yá nacái imàacapínácué pìyaca yáapícha chènuniré càiripináta.

23 Abéericata nawèni needáca nalíwa cawinácaalí imàníiyéica íbáyawanáwa. Needáca nalíwa meedá yéetácáisi. Quéwa Dios imànica walí cayábéeri mawèníiri iyú, yàaca wacáuca càmíiri imáalàawa

Wáiwacali Cristo Jesús yáapicha, wía yeebáidéeyéica itàacái.

7

Un ejemplo tomado del matrimonio

¹ Píacué nuénánái judíoca, yáaliyéycawa tàacáisi iwali profeta Moisés itànèericaté Dios inùmaliçuise. Píaliacuéwa yái tàacáisi ichùullíaca wenàiwica abéta idècunitàacá cáucani yái wenàiwicaca.

² Péemíacué comparación: Dios itàacái íimaca walí, caníríchúa inanái càmita udé uèpùacawa unìri íichawa àta yéetácatalétawa uícha, íimacáiná càì yái tàacáisica Dios imàaquéericaté profeta Moisés irí. Quéwa unìri yéetácaalíwa uícha, yá imáalàacawa yái matrimonioca, yásí canáca ubáyawaná éwita uedácaalí ulíwa áiba àniwa.

³ Iná uimácaalí áiba asíali yáapicha cà mírica unìrisíwa idècunitàacá cáuca yái unìrica, yá umànica ubáyawanáwa. Quéwa unìri yéetácaalíwa uícha, yá imáalàacawa yái matrimonioca. Yásí úalimá ucásàacawa áiba asíali yáapicha mabáyawanéeri iyú.

⁴ Càita nacái píacué nuénánáica. Bàaluité máini cabáyawanácuéca pía, ínáté càmitacué píalimá pimànica càide iyúwaté Dios itàacái íimáaná, yái tàacáisi profeta Moisés itànèericaté. Quéwa Cristo yéetacatéwa píichawalínacué, íná yéewa càicuéca píade iyúwa wenàiwica yéetéeyéicatéwa profeta Moisés yàasu tàacáisi íicha. Càmitacué quirínama yáalimá ichùullíaca pía. Siùcáisede Cristo yàasu wenàiwicacuéca pía, yái imichèericatéwa yéetácáisi íicha. Càita wáalimá wamànica cayábéeri càide iyúwa Dios iwàwáaná.

5 Bàaluité wàyaca wabáyawaná yáapichawa, yáté wéemíaca Dios itàacái profeta Moisés itànèricaté ímérica càinácaalí Dios iwàwaca wàyaca machacàníri iyú. Wáaliacatéwa càirínácaalí wawàsi Dios imáisanìericaté wamànica, ínáté máini wawàwacaté wamànica càiri wawàsi. Iná yái wabáyawanáca itécaté yàacawa wía yéetácáisi irìculé méetàuculé Dios ícha càiripináta.

6 Quéwa idéca chuica wáicha wabáyawaná, yái wáiwitáise bàaluisàimi ichànica, ichùulièricaté wamànica wabáyawanáwa méetàuculé Dios itàacái ícha. Iná Dios idéca iwàsàaca wía wáibaidacaténá irípiná wacáuca wàlisài yáapichawa Espíritu Santo yèerica walí. Càmita quirínama iwàwacutá wamànica càide iyúwa wabáyawaná ichùullianá wía, yái wáiwitáise bàaluisàimica càmíiri iwàwa wamànica càide iyúwa Dios itàacái ímáaná, yái bàaluisàimi tàacáisica profeta Moisés itànèricaté.

El pecado que está en mí

7 Cawàwanáta áibanái wenàiwica iyúunáidaca nùasu tàacáisi ímáanáca báawaca meedáni yái tàacáisi Dios imàaquéericaté profeta Moisés irí. ¡Càmíirita! Néese, máini cayábéericani yái tàacáisica, quéwa núaliacáinatéwa Dios imáisanlata nuwàwaca numànica nubáyawanáwa, íná máini nuwàwacaté numànica nubáyawanáwa. Càmicaalíté tàacáisi imáisanlata nuwàwaca numànica nubáyawanáwatá, yá càmitaté máini nuwàwa numànica nubáyawanáwatá.

8 Quéwa máini cachànicaté mamáalàacata yàacatéwa nubáyawaná ìwalíise yái tàacáisi profeta Moisés itànèricaté Dios inùmalìcuíse, yái tàacáisi imáisanìericaté nuwàwaca numànica

nubáyawanáwa. Yá nubáyawaná yáalimáidacaté núa ìwalíise yái Dios itàacáica, imàacáanápíná nuínáidacawa numàínínápíná nubáyawanáwa macái íiwitáaná, macái wawàsi Dios imáisanìèrica wamànica. Càmicaalí wáalíawa Dios imáisanlàca wamànica áiba wawàsi báawéeri, néese càmita máini wawàwa wamànica yái wawàsi báawéerica.

⁹ Bàaluité càmita núalía Dios imáisanlàca wawàwaca wamànica wabáyawanáwa, ínáté nùyaca matuíbanáita, càmita achúma nuínáidacawa nuwàwawa nubáyawaná ìwaliwa. Quéwa idécanáamité núalíacawa Dios càmita iwàwa wáináidacawa wamàínínápíná wabáyawanáwa, yá máini cachànicaté mamáalàacata yàacatéwa nubáyawaná ichàini nuwàwáanápínáté numànica nubáyawanáwa. Yá núalíacatéwa cabáyawanáca núa, iwàwacutáanápínáté nacái nuétácawa méetàuculé Dios íicha càiripínáta nubáyawaná ichùulíacawa.

¹⁰ Dios imàacacaté itàacái cayábéeriwa profeta Moisés irí yáasáidacatená walí càinácaalí iwàwacutáaná wamànica wàyacatená casímáiri iyú, mabáyawanéeri iyú nacái Dios yáapicha. Quéwa nubáyawaná ichìwáidaca núa numàínínápíná nubáyawanáwa, íná yái tàacáisica imàacacaté núalíacawa cabáyawanéerica núa, iwàwacutáanápínáté nacái nuétácawa méetàuculé Dios íicha càiripínátá.

¹¹ Yáté nubáyawaná yáalimáidaca núa Dios itàacái cayábéeri ìwalíise, yáté nubáyawaná ichìwáidacaté núa. Yá nubáyawaná cabáyawanáca imànicaté núa Dios itàacái iyú, nuétáanápínátéwa méetàuculé Dios íicha càiripínáta nubáyawaná ichùulíacawa.

¹² Máini cayábéericani, yái tàacáisica Dios

imàaquéricaté profeta Moisés irí, imáisanlàcáiná wamànica wabáyawanáwa. Máini cayábéerica nacái yái tàacáisi imáisanìerica wawàwaca wamànica wabáyawanáwa. Yái tàacáisica yéewáidaca wía wàyacaténá machacànìiri iyú càide iyúwa Dios iwàwáaná. Cayábéericani yái tàacáisica iyúdàacáiná wía wàyacaténá casímáiri iyú.

13 Yái cayábéeri tàacáisica profeta Moisés itànèericaté, canáca yéewaná wayúunáidaca báawéericani ìwallise yái ímáanáca iwàwacutáca wéetácawa méetàuculé Dios ícha càiripináta wabáyawaná ichùullacawa. ¡Càmírita! Néese máinicáiná cabáyawanáca núa, íná núalíacáinatéwa Dios itàacái cayábéeri imáisanlaca numànica nubáyawanáwa, ínaté máini nuwàwaca numànica nubáyawanáwa, yá iwàwacutácaté nuétáanápínáwa méetàuculé Dios ícha càiripináta. Iná yéewa núalíacawa amaléeri iyúni, máini báawacani yái nubáyawanáca, nubáyawanácáiná ichùullaca numànica nubáyawanáwa éwita núalíacáanáta Dios itàacái cayábéeri imáisanlaca numànica càiri.

14 Wáalíacawa báisíiri iyú cayábéericani yái tàacáisica profeta Moisés itànèericaté yácáiná Espíritu Santo imàacacaté Moisés itànàacani. Quéwa báawéeri meedá nuíwitáise càide iyúwa macái èeri mìnanáí íiwitáise iyáaná: Nubáyawaná ichùullaca núa cachàiníiri iyú numànínápíná nubáyawanáwa, càide iyúwa áiba náiwacali báawéeri íiwitáise ichùullaná cachàiníiri iyú yàasu wenàiwicawa íibaidéerica irí mawèníiri iyú càiripináta.

15 Càmita núalía cáná yéewa nuíwitáise càica ìyaca; càmita numàni càide iyúwa nuwàwáaná, néese,

numànicáita meedá báawéeri wawàsi cà mírica nuwàwa numànica, yáí máinírica báawaca nuicáca.

16 Báawaca nuicáca yáí numànírica, càita nudéca núasáidaca núalíacawa cayábéerica Dios itàacái, báisírica nacái.

17 Iná núa, idènièrica wàlisài íiwitáisewa, càmita nuwàwa numànica nubáyawanáwa. Quéwa éwita càmicáaníta nuwàwa numànica nubáyawanáwa, càicáaníta nuíwitáise bàaluisàimi cabáyawanéeri ichùuliaca numàníinápíná nubáyawanáwa.

18 Núalíacawa canáca irí cayábéeri, yáí nuíwitáise bàaluisàimi cabáyawanéerica. Ewita nuwàwacáaníta numànica cayábéeri, càicáaníta càmita núalimá càì numànica nuchàini iyúwa.

19 Càmita numàni cayábéeri càide iyúwa nuwàwáaná, néese numàni mamáalàacata nubáyawanáwa, yáí cà mírica nuwàwa numànica.

20 Iná numànicaalí yáí cà mírica nuwàwa numànica, yá càmita núa yáí iwàwéerica imànica ibáyawanáwa, néese nuíwitáise bàaluisàimi cabáyawanéeri, yácata ichùulièrica numàníinápíná nubáyawanáwa.

21 Càì ichàbaca núa, macái èerita nuwàwacatáita numànica cayábéeri, càmita yéewa numànicani, néese numànicáita yáawami nubáyawanáwa.

22 Máiní cáinináca nuicáca Dios itàacái.

23 Quéwa iyaca nuwàwalicu áiba chàinisi cà mírica imàaca nuínáidacawa machacàníiri iyú, ipéliéri nacái nuíwitáise wàlisài lípunita. Yácata nuíwitáise, yáí cachàini, yáí nuíwitáise bàaluisàimi cabáyawanéerica, idacuèrica núa iyúwa presoíri.

24 ¡Máiní achúmaca nuwàwa! ¿Cawiná iwasàpiná núa ícha yáí nubáyawaná ichàinica iwàwéerica itéca

núa yéetácáisi irìculé, nuétácáténáwa méetàuculé Dios ícha càiripináta nubáyawaná ichùuliacawa?

²⁵ Abéericata Dios yáaliméeri ichuìdaca nuícha nubáyawaná ìwalíse yái cayábéerica Wáiwacali Jesucristo imàníricaté nulípiná, íná nùaca Dios irí cayábéeri. Càita nùyaca cháí èeri irìcu: Nuwàwaca numànica càide iyúwa Dios ichùulianá wamànica, quéwa nuíwitáise bàaluisàimi cabáyawanéeri ichùuliaca núa mamáalàacata numànínápiná nubáyawanáwa. Quéwa Dios idéca ichuìdaca nuícha nubáyawaná.

8

La vida conforme al Espíritu de Dios

¹ Iná yéewa wáalíacawa Dios càmita yùuwichàidapiná wíawa wabáyawaná ìwalísewa infierno irìcu, yái manuíri quicháica, wía ìyéeyéica abédanamata Cristo Jesús yáapicha.

² Yácáiná Espíritu Santo yàaca wacáuca càníri imáalàawa, wía ìyéeyéica abédanamata Cristo Jesús yáapicha. Yá Espíritu Santo ichàini ichuìdaca wáicha wabáyawaná, yéewanápiná càmita iwàwacutá wamànica mamáalàacata càide iyúwa wabáyawaná ichùulianá wía, yái wáiwitáise bàaluisàimica iwàwéerica itéca wía yéetácáisi irìculé, wéetácáténáwa méetàuculé Dios ícha càiripináta.

³ Dios imàacacaté itàacáíwa profeta Moisés irí, quéwa wáalimáidacaalíté wamànica càide iyúwa yái tàacáisi ímáaná, yáté càmita wáalimá wachuìdaca wáichawa wabáyawanáwa máinicáinaté wawàwa wamànica wabáyawanáwa, wía èeri mìnánáica. Quéwa Dios idéca imànica walí yái

cayábéerica càmfiricaté wáalimá wamànica: Dios ibànùacaté Iiriwa càiride iyúwa waicácanáwa, wía èeri mìnaná imàníiyéica ibáyawanáwa. Dios ibànùaca Iiriwa yéetáanápínáwa iyúwa sacrificio wabáyawaná ìwalíse. Càité Dios yùuwichàidaca Iiriwa wabáyawaná ìwalíse ichuìdacaténá wáicha wabáyawaná.

⁴ Dios imànicaté càì yéewanápíná wáalimá wàyaca machacàníiri iyú càide iyúwa ichùulláná wía irìcuíse yái tàacáisi Dios imàaquéericaté profeta Moisés irí. Iwàwacutácáiná càmita wamàni càide iyúwa wáiwitáise bàaluisàimi cabáyawanéeri iwàwáaná, néese iwàwacutá wamànica càide iyúwa Espíritu Santo iwàwáaná wamànica.

⁵ Cawinácaalí wenàiwica imàníríca càide iyúwa íiwitáise cabáyawanéeri iwàwáaná, íináidacawa meedá wawàsi ìwali isímáidéeripínácani báawéeri iyú. Quéwa cawinácaalí imàníríca càide iyúwa Espíritu Santo iwàwáaná, íináidacawa imànicaténá wawàsi casímáiripínáca Dios iicá.

⁶ Cawinácaalí wenàiwica imàaquéeyéica yáawawa namànicaténá càide iyúwa náiwitáise cabáyawanéeri iwàwáaná, yá náiwitáise itépiná níawa yéetácáisi irìculé méetàuculé Dios íicha càiripínáta nabáyawaná ìwalísewa. Quéwa cawinácaalí imàaquéeyéica yáawawa namànicaténá càide iyúwa Espíritu Santo iwàwáaná, nadènlaca nacáucawa càmfíri imáalàawa, nàya nacái matuíbanáiri iyú, cayábacáiná náapicha Dios.

⁷ Cawinácaalí wenàiwica imàaquéeyéica yáawawa namànicaténá càide iyúwa náiwitáise cabáyawanéeri iwàwáaná, nàuwideca namànica Dios, càmicáiná náalimá namànica càide iyúwa Dios itàacái íimáaná,

càmita nacáí nawàwa namànica càì.

⁸ Iná cawinácaalí ìyéeyéica càide iyúwa náiwitáise cabáyawanéeri ichùulianá nía, càmita náalimá namànica yáí casíimáirica Dios iicá.

⁹ Píacué quéwa, càmitacué pìya càide iyúwa bàaluisàimi íiwitáisesi ìyáaná, néese núalíacué pìyaca càide iyúwa Espíritu Santo iwàwáaná, yácáiná Espíritu Santo ìyacué piwàwalicu yàacawéeridacaténácué pía. Cawinácaalí wenàiwica canéerica irí Espíritu Santo Cristo ibànuèrica walí, càníirica Cristo yàasu wenàiwicacani.

¹⁰ Cristo ìyacaalícué piwàwalicu, yá cáuca Espíritu Santo imànica píiwitáise càiripináta, éwitacué yáí piináca pidènièricuécá chái èeri irícu yéetácáanitawa áibaalíwa, machawàacacáiná wainá macáita ìwalíise yáí wàawirimi Adán ibáyawanáca. Cáuca Espíritu Santo imànicuécá píiwitáise, mabáyawanácáinácué Dios iicáca pía.

¹¹ Wáaniri Dios icáucàidacaté Jesús yéetácáisi íicha. Néeseté Dios ibànùaca Espíritu Santo ìyacaténá wawàwalicu. Espíritu Santo ìyacaalícué piwàwalicu, yásí Dios icáucàidapinácué píawa wàlisài iyú yéetácáisi íicha áibaalípiná càide iyúwaté Dios icáucàidáanaté Cristo yéetácáisi íicha. Yá Dios icáucàidapinácué píawa Espíritu Santo ichàini iyú, yáí Espíritu ìyéericuécá piwàwalicu.

¹² Iná nuénánái, wáalíacáináwa Dios icáucàidapiná wíawa, íná iwàwacutá wamànica càide iyúwa Espíritu Santo ichùulianá wía. Picácué wamàni iyúwa wáiwitáise bàaluisàimi cabáyawanéeri ichùulianá wía.

¹³ Pimànicaalícué pìlacawa càide iyúwa píiwitáise bàaluisàimi cabáyawanéeri ichùulianá, yá

péetápinácuécawa méetàuculé Dios ícha càiripináta. Quéwa pimàacacaalícué Espíritu Santo iyúudàacuéca pichuidaca píchawa pibáyawanáwa, yái píiwitáise bàaluisàimi íchànica, yá pìyapínacuéca càiripináta.

¹⁴ Macái imàníyéica càide iyúwa Espíritu Santo yàalàaná nía, níacata Dios yéenibe.

¹⁵ Yái Espíritu Santo Dios ibànuerica walí càmita máini ichùulia wía cachàiníri iyú, càmita nacái cáalu imànica wía, càide iyúwa áiba náiwacali ichùulianá yàasu wenàiwicawa cachàiníri iyú. Néese Espíritu Santo imàacaca Dios yéenibeca wía, íná yéewa wamáidaca Dios irí: “¡Pía Wáaniri!” càí wáimaca Dios irí.

¹⁶ Yái Espíritu Santoca, yácata icàlidéerica walíni wawàwalicuése, Dios isùmanáireca wía.

¹⁷ Dios yéenibecáiná wía, íná Dios yàapíná walí cawèníri càide iyúwaté íimáaná cáimiétacanéeri iyú. Yá weedápiná yái cawènírira Cristo yáapichawa, wàuwichàacáináwa Cristo irípiná weebáidacáiná itàacái, wàyacaténá cáimiétaquéeri iyú yáapicha chènuniré icamaláná mèlumèluíri irícu.

La gloria que ha de venir

¹⁸ Nuicáca iyúwa achúméerína meedá yái wàuwichàanácawa cháí èeri irícu nuínáidacáináwa íwali yái wáyáanápináca cáimiétaquéeri iyú Wáiwacali yáapichawa chènuniré icamaláná mèlumèluíri irícu wacùacaténá yáapicha macáita.

¹⁹ Macáita wawàsi Dios idàbéericaté cháí èeri irícu, capiraléeri cáli ínata nacái, macáita máini natuíyàaca wéenáiwaná yàanàaca caquialéta, Dios yáasáidacatáipínácata yéenibeca wía.

²⁰ Dios yùuwichàidacaté macáita wawàsi idàbéericaté, íná càmita máini cayábaca

nàyaca siùcade, Dios íináidacáinátéwa yùuwichàidáanápínáté nía. Quéwa Dios iwàwacaté iwasàaca macáita wawàsi yùuwichàacáisi ícha áibaalípiná.

²¹ Macái wawàsi Dios idàbéericaté, áibaalípiná Dios iwasàapíná níawa báawéeri ícha, càmita quirínama nacái nabadácawa, néese nàypíná cayábéeri iyú wáapicha, wía Dios yéenibeca, wàyapínacáiná mabáyawanáwaca, cáimiétaquéeri iyú nacái Dios icamaláná mèlumèluíri irícu.

²² Wáalíacawa macái wawàsi Dios idàbéericaté cháí èeri irícu, capiraléeri cáli ínata nacái, macáita yái iyéerica idéca yùuwichàacawa déecuíri iyú Dios idàbacatáiseté yùuwichàidaca nía àta siùca nacáide, èeri mìnánái íbáyawaná ìwalíise. Yá macáita nàuwichàacawa, càide iyúwa inanái ùuwichàacaalíwa umusúadacaténá iicá èeri.

²³ Càmita abéta yùuwichàacawa yái macáita wawàsi Dios idàbéerica, wíacáaníta nacái wàuwichàacawa, wía Dios yèeyéicaté irí Espíritu Santo wáalíacaténáwa Dios imàníinápíná walí cayábéeri càide iyúwaté ímáaná walí. Wàuwichàacawa wáináidacawa wawàwalícuísewa idècunitàacá watuíyàaca wéenáiwana yàanàaca, Dios yáasáidacatáipínáta yéenibeca wía imichàidacaalípiná wíawa yéetácáisi ícha.

²⁴ Dios idéca iwasàaca wía yàasu yùuwichàacáisi íchawa, imànicaténá walí cayábéeri áibaalípiná wapíchalécáwa. Imáalàidacaalíté imànica walí yái cayábéerítá, yá càmita iwàwacutá watuíyàacatáni.

²⁵ Quéwa càmitàacá yéewa waicáca yái cayábéeri watuíyèerica siùcade, íná iwàwacutá watuíyàaca mamáalàacatani, matuíbanáiri iyú, càmita nacái

waméyáawa watuíyàacani.

26 Càita nacái Espíritu Santo iyúudàaca wía, ichàiniadaca wáiwitáise, càmicáiná wáalíawa cayába càinácaalí iwàwacutáaná wasutáca Dios ícha càide iyúwa iwàwacutáaná wáalíacawa. Quéwa Espíritu Santo isutáca walípiná Dios ícha manuísíwata. Isutáca walí Dios ícha tàacáisi iyú càmirica yéewa èeri mìnáná yáalimá icàlidaca natàacái iyúwa.

27 Diosca, yái yáaliérica wawàwa, yáalía nacái yéemíaca càinácaalí ímáaná yái tàacáisi Espíritu Santo icàlidéerica, yácáiná Espíritu Santo isutáca walí Dios ícha càide iyúwa Dios iwàwáaná, wía Dios yéenibeca.

Más que victoriosos

28 Wáalíacawa macáita yái wachàbáanácaawa, wía Dios yàasunáica, Dios idéca imàacaca ichàbacawa, iyúudàacaténá wía, yéewanápiná wàyaca càide iyúwa iwàwáaná, wía cáininéeyéica iicáca Dios, Dios imáidéeyéica càide iyúwaté ínáidáanáwa imáidáanápinaté wía yàasunáipináwa.

29 Dios yáalíacatéwa wàwali bàaluitésíwa, yáté ínáidacawa imàacáanápinaté wadèniaca waicácanáwawa Dios Iiri iicácanáwa nacáiri, wadèniacaténá nacái wáiwitáisewa càide iyúwa Dios Iiri íiwitáise íyáaná yéewanápiná wabèericani, yái Iirica, icuèrica wía manùbéeyéica.

30 Wía Dios ínáidéeyéicatéwa ìwali quéechatécáwa imàacáanápinaté wàyaca càide iyúwa Iiri íyáaná, wíacata Dios imáidéeyéicaté yàasunáipináwa. Wía Dios imáidéeyéicaté yàasunáipináwa, wíacata nacái mabáyawanéeyéicaté Dios iicá. Wía Dios iiquéeyéicaté mabáyawanéeri iyú, wíacata

nacái Dios ínáidéeyéicatéwa ìwali imàacáanápíná wàyaca cáimiétacanéeri iyú yáapicha chènuniré icànéeyéipíná Dios icamaláná mèlumèluíri iyú.

³¹ ¡Iná péemlàcué cayábani, nuénánái! ¡Dios yàacawéeridacáiná wía, íná canácata yáaliméerica imáalàidaca wía!

³² Dios càmitaté imáisanìaca wáicha Iiriwa, càmitaté nacái icùa Iiriwa yùuwichàacáisi íicha, néese Dios ibànùacaté Iiriwa yéetáanápínátéwa wáichawalíná wabáyawaná ìwalíise. Dios imànicáináaté walí yái cayábéeri manuísíwéerica, íná yéewa wáalíacawa báisíiri iyúcani Dios yàanápíná walíni Iiri yáapichawa, macáita yái wamáapuèrica.

³³ ¡Canácata yáaliméeripíná icháawàaca wabáyawanámi iináwaná ìwali Dios irí, wía Dios yeedéeyéicaté yàasunáipínáwa! Yácáiná idéca mabáyawanáca Dios iicáca wía.

³⁴ ¡Canácata yáaliméeripíná yúucaca wía infierno iriculé wabáyawanámi ìwalíise!, yácáiná Cristo Jesús yéetácatéwa wáichawalíná wabáyawaná ìwalíise, imichàacaté nacáiwa yéetácáisi íicha. Yáté yàacawa chènuniré yáawinacaténáwa Dios yéewápuwáise icùacaténá macáita Dios yáapicha. Jesucristo isutáca ìyaca Dios íicha walípiná mamáalàacata, itàaníca wawicáu Dios yáapicha.

³⁵ ¡Canácata yáaliméeripíná yeedáca wía Cristo íicha, yái cáininéerica iicáca wía! Éwita wàuwichàacaalíwa, éwita nacái máinícaalí achúmaca wáináidaca wawàwawa, éwita nacái nàuwichàidacaalí wíawa Wáiwacali ìwalíise weebáidacáiná itàacái, éwita máapicaalí wía manuísíwata, éwita catúulécanaalí wía, éwita máinícaalí nawàwa namànica walí báawéeri, éwita nanúacaalí wíawa,

càicáaníta canácata yáaliméeri yeedáca wía Cristo ícha, yái cáininéerica íicáca wía.

³⁶ Aiba profeta icàlidacaté Dios itàacái bàaluité íiméerica cànínacaalí Dios yàasu wenàiwicanái yùuwichàanápínátéwa. Iimacaté:

“Mamáalàacata nawàwa nanúaca wía weebáidacáiná pítàacái. Càide iyúwa wenàiwica itécaalí ipìrawa oveja alé yàatalé inuéerica pìrái, càita nacái nawàwa nanúaca wía”,

íimacaté yái profetaca.

³⁷ Quéwa éwita wàuwichàacáanítawa càiri wawàsi ìwalíise, càicáaníta wamawèñadaca wàacawa macái báawéeri íiwitáaná, cachàiníwanái mamáalàacata nacái wáiwitáise Wáiwacali Jesucristo ìwaliwa, ichàini iyú nacái, iyúudàacáiná wía, yái Wáiwacalica cáininéericaté íicáca wía, yéetáanápínátéwa wáichawalíná.

³⁸ Núalíacáináwa báisíiri iyúcani canácata yáaliméeri yeedáca wía Dios ícha yái cáininéerica íicáca wía. Ewita wéetácaalíwa, éwita wàyacaalí quiríta nacái, càicáaníta canácata yáaliméeri yeedáca wía Dios ícha. Angelnái nacái, demonio íiwacanánái nacái càmita náalimá needáca wía Dios ícha. Canácata báawéeriquéi yáaliméeri yeedáca wía Dios ícha, yái báawéerica ìyéerica siúcade, càita nacái báawéeri ìyéeripiná wapíchalécáwa, canácata yáaliméeripiná yeedáca wía Dios ícha.

³⁹ Ewita wàacaalíwa dùlupùta yàasu cáli néré, càita nacái walicùacaalíwa depuúwalé cáli iriculé, càicáaníta canácata yáaliméeri yeedáca wía Dios ícha. ¡Yá canáca áiba wawàsi Dios idàbéericaté yáaliméeripiná yeedáca wía Dios ícha, yái

wáaliéricawa cáinináca iicáca wía ibànùacáináté
Wáiwacali Cristo Jesús yéetáanápínátéwa
wáichawalíná wabáyawaná ìwalíse!

9

Dios ha escogido a Israel

¹ Núa, yeebáidéerica Cristo itàacái, núumacué
pirí báisiiri iyú, càmítacué nacái nuchìwáida pía.
Espíritu Santo imàacacáiná matuíbanáica nuwàwa,
íná yéewa núalíacawa núcàlidacani báisiiri iyú.

² Máini catúulécanáca numànica nuwàwawa
nuénánái israelitanái ìwaliwa, achúma nacái
nuwàwa mamáalàacata nàwali.

³ Máini cáinináca nuicáca nuénánáisiwawa,
nùawiría yéénánái, ínáté batéwa nuwàwacaté
càmíta Cristo yàasu wenàiwica núa Dios
yùuwichàidáanápínaté núa càiripínata núalimácaalí
nuétácawa nuénánái israelita íchawalínáwa,
nuwasàacaténá nía Dios yàasu yùuwichàacáisi
íicha. Quéwa càmíta yéewa nuétácawa náichawalíná
nabáyawaná ìwalíse, éwita cáininácáaníta nuicáca
nía manuísíwata.

⁴ Israel itaquénáinámica nía. Dios yeedácaté nía
yàasunáipínáwa iicácaténá nía iyúwa yéenibewa.
Bàaluité Dios ìyacaté nàacuéseemi icamaláná
mèlumèluíri irìcuwa. Imànicaté nacái náapicha
wawàsi icùanápínaté nía. Imàacacaté nacái
itàacáiwa profeta Moisés irí, yéewacaténá
israelitanái yáalíacawa càinácaalíté Dios iwàwáaná
nàyaca. Dios yéewáidacaté nía nacái namànicaténá
culto nàacaténá Dios icàaluíniná. Icàlidacaté nacái
nalí cáimiétacanéeri iyúni imànínapínaté nalí
cayábéeri manuísíwata.

5 Níái israelitaca, níacata wàawirináimi itaquénáinámica. Néeseté Wáiwacali, yácata israelitanái yàasu Mesías, yái nacuèrinápináca Dios ibànùericaté nalí. Wáiwacali yàanàacaté aléi èeri iriculé, yáté imusúaca iicá èeri iyúwa israelitasàiri. Yái Wáiwacali, yácata Wacuèriná Diosca cachàinírira náicha canánama, icuèrica nacái macáita, íná wàacué Wáiwacali iríwa cayábéeri càiripináta. Báisíta, amén.

6 Quéwa éwita càmicáaníta macáita Israel itaquénáinámi neebáida Dios itàacái, càicáaníta Dios càmita yúuca íchawa itàacáwa icàlidéericaté nalí cáimiétacanéeri iyú, ímérica imàníinápiná nalí cayábéeri. Quéwa càmita Dios iicá macáita Israel itaquénáinámi iyúwa yàasunáíwa, báisí israelitanáisíwaca, níacáiná abénaméeyéi néená càmita neebáida Jesucristo itàacái.

7 Dios càmita iicá iyúwa yàasunáíwa macáita Abraham itaquénáinámi, yácáiná Dios càì íimacaté Abraham irí: “Nuicápiná iyúwa nùasunáíwa pìiri Isaac itaquénáinámi”, càì íimacaté yái Diosca, éwita Abraham idèniàcáanítaté yéenibewa áibanái.

8 Iná yéewa wáaliacawa Dios càmita iicá iyúwa yéenibewa macáita Abraham itaquénáinámi, néese níawamita cawinácaalí yeebáidéeyéica Dios itàacái Dios icàlidéericaté Abraham irí cáimiétacanéeri iyú, ímérica Dios imàníinápináté cayábéeri Abraham itaquénáinámi irí.

9 Dios icàlidacáináté Abraham iríni cáimiétacanéeri iyú imàacáanápináté quéenibeca Abraham. Yáté càì Dios íimaca: “Aiba camuípiná numàacapiná quéenibeca pírí úara pìacawéetúaca Saraca, yá udèniápináca uìriwa”, íimacaté yái

Diosca.

¹⁰ Iyaca áiba wawàsi nacái: Wàawirimi Abraham ìiri ípidenéericaté Isaac idèniàcaté yéenibewa yàacawéetúa Rebeca yáapichawa. Pucháiba asìanáica níara Isaac yéenibeca. Ibèeri ípidenáté Esau, iméeréeri nacái ípidenáté Jacob.

¹¹⁻¹³ Quéwa ipíchawáiseté namusúa naicá èeri, ipíchawáiseté nacái namànica cayábéeri, báawéeri nacái, yáté Dios ímaca Rebeca irí: “Ibèeri íbaidapíná iméeréeri iríwa”, càité ímaca yái Diosca. Càité nacái profeta itànàacaté tàacáisi nàwali Dios inùmalicuise. Dios ímacaté: “Cáininácaté nuicáca Jacob, quéwa càmitaté nuedá Esau nùasu wenàiwicapínáwa”, càité ímaca yái Diosca. Càita wáalíacawa Dios yeedáca nía yàasu wenàiwicanáipínáwa càide iyúwaté ínáidáanáwa. Yásí imáidaca wenàiwica yàasunáipínáwa quéwa càmita ìwalíise yái namànírica.

¹⁴ Iná cawàwanáta áibanái ímaca báawacasa Dios íiwitáise càmicáiná imáida wenàiwica yàasunáipínáwa ìwalíise yái namànírica. ¡Càmírita!

¹⁵ Dios ímacáináaté profeta Moisés irí: “Nuicápiná napualé cawinácaalí nuwàwéeyéica nuicáca ipualé. Càita nacái catúulécanápiná nuicáca cawinácaalí nuwàwéeyéica nuicáca itúulécaná”, càité Dios ímaca.

¹⁶ Iná yéewa wáalíacawa Dios càmita iicá wenàiwica ipualé ìwalíise yái nawàwéerica, ìwalíise nacái yái namànírica macái nachàini iyúwa. Néese iicáca napualé ínáidacáináaté imànínápiná nalí cayábéeri.

¹⁷ Càité nacái bàaluité Dios ímacaté faraón irí, yái icuèricaté Egipto yàasu cáli. Dios ímacaté: “Nudéca

numàacaca picùaca pìasu cáliwa nùasáidacaténá nuchàiniwa macái èeri mìnánái irí numànicaalpiná pirí wawàsi caiyéininéeri. Iná yéewa macái èeri mìnánái yéemiapiná nuináwaná ìwali”, ímacaté yái Diosca.

18 Càita wáaliacawa catúulécanáca Dios iicáca cawinácaalí Dios iwàwéeyéica iicáca itúulécaná. Dàalaca nacái imàacaca áibanái íiwitáise dàalacaténá náináidacawa nawàwalicúsewa.

19 Cawàwanáta píimaca pínáidacawa piríwa: “Dios imànicáiná càì, ínà canáca yéewaná Dios yùuwichàidaca báawéeyéi wenàiwica Dios imàacacáiná namànica nabáyawanáwa”, càì pínáidacawa cawàwanáta.

20 Picá càì píimaca. Wenàiwicacáiná pía meedá, canáca yéewaná pisutáca péemíawa Dios cáná yéewa imàni wawàsi. Péemía comparación: Canácatáita càì catùà íimaca irí yái imàníríca úa: “¿Cáná càì pimànica núa?”, càmita yéewa úuma úái catùaca.

21 Yái imàníríca catùà yáalimá imànica ibái iyúwata iwàwáaná imànicani. Iná imànica ibái yéená úasíwaná, yéenáta nacái imàni áiba iwàsape iyú.

22 Càita nacái báisíiri iyú Dios yéewa imànica càide iyúwa iwàwáaná. Dios yéewa yùuwichàidaca manuísíwata ichàini manuírí iyúwa macáita wenàiwica Dios íináidéeyéicatéwa yùuwichàidáanápiná nía, cawinácaalí imàníiyéica ibáyawanáwa. Dios idéca ìideníaca yái namànínáca nabáyawanáwa déecuírí iyú.

23 Càita nacái Dios imànica yeedácaténá wía yàasunáipináwa. Dios íináidacatéwa catúulécanáanápináté iicáca wía, imànínápináté

nacái walí cayábéeri manuísíwata. Ináidacaté nacáiwa imàacáanápíná wàyaca cáimiétacanéeri iyú yáapicha chènuniré ícamaláná mèlumèluíri irìcu. Càì imànica walí yáasáidacaténá íwítáise cachàiníriwa macái wenàiwica írì.

²⁴ Iná Dios idéca imáidaca wía yàasunáipínáwa, abénaméeyéi wéenánái wía judíoca, abénaméeyéi nacái càmiyéi judío.

²⁵ Càité nacái profeta Oseas itànàacaté tàacáisi bàaluité Dios inùmalicuise. Dios ímacaté:

“Aibanái càmiyéité nucùà bàaluité, nucùapíná níawa áibaalípiná. Nía nacái càmiyéica áibanái iwàwa bàaluité, cáininápináca nuicáca níawa.

²⁶ Alé núumacatalécaté nalí: ‘Càmiyéicué pía nùasu wenàiwica’, alé núumapínáca nàwaliwa nuénibeca nía, núa cáuri Diosca”,

ímacaté yái Diosca.

²⁷ Bàaluité profeta Isaías ímacaté israelitanái iwali: “Ewita manùbéeyéicáaníta níái Israel itaquénáinámica càide iyúwa càina imulúí, càicáaníta càmiyéipíná manùba nía Dios iwàsèeyéipíná yàasu yùuwichàacáisi íchawa.

²⁸ Yácáiná Wacuèriná Dios imànipíná mesúnamáita macáita càide iyúwaté ímáaná imànínápináté cháì èeri irìcu”, càité ímaca yái Isaíasca.

²⁹ Càité nacái profeta Isaías ímaca bàaluité:

“Wacuèriná Dios, cachàiníri náicha canánama, càmicaalíté ichàiniada wéenibe yéetácáisi íchatá, wía israelitaca, yáté càica wíatáde iyúwa pucháiba yàcalémi Sodoma, Gomorra nacái, Dios imáalàidéeyéicaté nabáyawaná ìwalísewa”,

càité ìimaca yáí profetaca Isaías.

Los judíos y el evangelio

³⁰ Péemìacué cayábani. Abénaméeyéi càmíiyéi judío, càmíiyéicaté nacái icutá Dios cayábáanápíná iicáca nía, mabáyawanáca Dios iicáca nía, caw-ínácaalí yeebáidéeyéica Jesucristo.

³¹ Quéwa, israelitanái càmítaté càì namànica. Nadèniacaté tàacáisi profeta Moisés itànèericaté Dios inùmalìcuíse icàlidéerica càinácaalíté israelitanái iwàwacutáaná nàyaca machacàníiri iyú Dios iicápiná. Néese máiníté náalimáidaca namànica macáita cayábéeri iyú càide iyúwa yáí tàacáisi ìimáaná, náimacáinaté mabáyawanáca Dios iicáca nía ìwalíise yáí cayábéerica namàníiricaté. Quéwa càmítaté mabáyawaná Dios iicáca nía.

³² Nucàlidacué piríni siùcade cáná yéewa càmíta mabáyawaná Dios iicáca nía: Nawàwacáiná cayábaca Dios iicáca nía ìwalíise yáí namànínáca cayábéeri iyú càide iyúwa profeta Moisés ichùullánaté nàawirináimi. Càmíta nawàwa cayábaca Dios iicáca nía ìwalíisecáita yáí neebáidáanáca Dios. Iná yéewa nacaláacawa Dios íicha Jesucristo ìwalíise, báawacáiná naicáca Cristo yéetáanáwa cruz ìwali. Càita Jesucristo ìyaca nalí siùcade iyúwa manuíri íba wenàiwica yúuwèeriwa iwéré cáiwíiri iyú.

³³ Càité nacái áiba profeta itànàacaté tàacáisi bàaluité Dios inùmalìcuíse Jesucristo ìwali. Yáí Jesucristoca càicanide iyúwa manuíri íba. Dios ìimacaté: “Càide iyúwa wenàiwica yeedácaalí cayábéeri íba manuíri idàbacaténá imànica capli dàalanama, càita nacái nubànùapíná abéeri wenàiwica israelitanái iríwa nacuèrinápíná

máiníri cayábaca, níara ìyéyéica Jerusalén ìyacàlená irìcu, áibaalí ìpidenácatalé Sión. Quéwa abénaméeyéi néená càmítapíná neebáida itàacái, calúa nacái naicápinácani. Quéwa abénaméeyéi néená neebáidapíná itàacái, íná càmíta achúma nawàwa neebáidáaná ìwalísewa, yácáiná Dios imànipíná nalíwa macáita càide iyúwaté ímáaná nalí”,
ímacaté yái Diosca.

10

¹ Píacué nuénánáica, máiní nuwàwaca Jesucristo iwasaaca israelitanái Dios yàasu yùuwichàacáisi ícha. Iná nusutáca Dios ícha nalípiná mamáalàacata neebáidáanápiná.

² Núalimá nucàlidaca nàwali yái cayábéerica: Níái israelitaca máiní nawàwaca nàaca abéerita Dios icàaluíniná, quéwa càmíta náalíawa cayába càinácaalí Dios iwàwáaná.

³ Càmíta nawàwa neebáidaca Cristo yéetácatéwa yéewanápiná mabáyawanáca Dios iicáca nía. Nawàwaca meedá namànica nachàini iyúwani, cayábáanápinása Dios iicáca nía ìwalíse yái cayábéerica namànírira. Càmíta nawàwa neebáidaca Cristo càide iyúwa Dios iwàwáaná, yéewanápiná mabáyawanáca Dios iicáca nía.

⁴ Abéericata Cristo yái yáaliméerica imànica macáita càide iyúwa Dios itàacái ímáaná profeta Moisés itànèericaté. Iná yéewa macáita cawinácaalí yeebáidéeyéica Cristo itàacái, mabáyawanáca Dios iicáca nía.

⁵ Bàaluité profeta Moisés itànàacaté càinácaalí wenàiwica náalimáaná nàyaca machacàníri iyú

namànicaalí macáita càide iyúwa Dios itàacái íimáaná Moisés itànèericaté. Moisés íimacaté: “Cawinácaalí wenàiwica imàníríca macáita càide iyúwa Dios ichùulianá, yácata ìyéeripiná casímáiri iyú”, càité íimaca.

⁶ Quéwa mabáyawanáca Dios iicáca wenàiwica cawinácaalí yeebáidéeyéica Cristo. Dios itàacái profeta Moisés itànèericaté íimaca: “Picá càì pínáidacawa: ‘Canácata yáaliméeripiná íiríacawa chènuniré’ ”, càité íimaca Moisés. Yái tàacáisi íimáanáca càmita iwàwacutá weedáca Cristo chènuníise iyúudàacaténá wía.

⁷ Moisés íimacaté nacái: “Picá nacái pínáidawa: ‘Canácata yáaliméeripiná iricùacawa yéetéeyéimiwa yèewiré’ ”, càité íimaca Moisés. Yái tàacáisi íimáanáca càmita iwàwacutá weedáca Cristo yéetácáisi íícha iyúudàacaténá wía. Càmita iwàwacutá wamànica càiri càulenáca wawàsi yéewanápiná mabáyawanáca Dios iicáca wía.

⁸ Péemà Dios itàacái íiméerica: “Yái tàacáisi ìyaca mawiénita pirí pinùmalìcu, piwàwalìcu nacái”, càì íimaca Dios itàacái. Yácata tàacáisi wacàlidéerica íiméerica iwàwacutáaná weebáidaca Jesucristo, yéewanápiná mabáyawanáca Dios iicáca wía.

⁹ Picàlidacaalí áibanái irí Jesús iináwaná ìwali Wacuèriná Dioscani, peebáidacaalí nacái piwàwalìcuísewa Dios imichàidacaté Jesús yéetácáisi íícha, yásí Jesucristo iwasàaca píawa Dios yàasu yùuwichàacáisi íícha.

¹⁰ Weebáidacaalí wawàwalìcuísewa, yásí mabáyawanáca Dios iicáca wía. Càita nacái wacàlidacaalí áibanái irí waináwanáwa weebáidaca Jesucristo itàacái Wacuèriná Dioscani, yásí iwasàaca wía Dios yàasu yùuwichàacáisi íícha.

11 Aiba profeta itànàacaté Dios itàacái icàlidéerica tàacáisi Wáiwacali Cristo ìwali: “Cawinácaalí yeebáidéeyéica itàacái, càmita achúma nawàwa neebáidáaná ìwalísewa, yácáiná Dios imànipiná nalí macáita càide iyúwaté ímáaná nalí”, càì ímaca Dios itàacái.

12 Cáinináca Dios iicáca wía abédanamata, judíocaalí wía, càmicaalí judío wía nacái wadèniacáiná abéerita Wáiwacaliwa, macáita wía yeebáidéeyéica Wáiwacali Cristo itàacáíwa. Wáiwacali imàni nacái cayábéeri manuísíwata nalí macáita yèeyéica icàaluíniná.

13 Càicáinaté áiba profeta itànàaca Dios itàacái Wáiwacali Cristo ìwali: “Macáita cawinácaalí isutéeyéica Wáiwacali ícha iicáanápíná napualé, yá Wáiwacali iwasàapínáca níawa Dios yàasu yùuwichàacáisi ícha”, ímacaté yái profetaca.

14 Iná yéewa wáalíacawa iwàwacutáaná wàaca wacàlidaca Wáiwacali iináwaná ìwali áibanái wenàiwica irí, càmicáiná náalimá nasutáca ícha iicáanápíná napualé, yái càmíricáwaca neebáida itàacái. Càmita nacái náalimá neebáidaca ìwali yái càmíricáwaca néemla iináwaná ìwali. Càmita nacái náalimá néemlaca iináwaná ìwali canácaalí áibanái icàlidéeyéipíná nalí itàacái.

15 Càmita nacái wenàiwicanái yàa icàlidaca nalí itàacái càmicaalí áibanái ibànùu nía. Càité profeta itànàaca Dios itàacái bàaluité: “¡Máiní casíimáica waicáca nàanàanáca wàatalé, níái itéeyéica walí cayábéeri tàacáisi!” càité ímaca.

16 Quéwa càmita neebáida Jesucristo itàacái iwasàacatená nía Dios yàasu yùuwichàacáisi ícha. Càité profeta Isaías itànàacaté Dios itàacái bàaluité. Ímacaté: “Wáiwacali, canácata yeebáidéerica

walí wàasu tàacáisi, yái wacàlidéerica nalí pinùmallicuise”, càité ímaca yái Isaíasca.

¹⁷ Iná yéewa wáaliacawa iwàwacutá wenàiwicanáí yéemìaca áiba icàlidaca nalí Cristo itàacái yéewacaténá neebáidaca Cristo.

¹⁸ Quéwa nusutáca nuémìawa: ¿Cawàwanáta càmítaté néemla Dios itàacái, yái tàacáisi icàlidéerica Dios iináwaná ìwali? ¡Báisíta, nadéerica néemlaquéera! Yácáiná Dios itàacái áiba profeta itànèericaté ímaca:

“Macái èeri mìnánáí àta alénácaalí nàyaca cháí èeri irícu náaliacawa ìyaca abéeri Dios, naicácáiná macáita wawàsi Dios idàbéericaté cháí èeri irícu, capìraléeri cáli íinata nacái”,

càité ímaca yái profetaca.

¹⁹ Yá nuèpùa nusutáca nuémìawa àniwa: ¿Càmítasica israelitanáí yáaliatéwa Dios yeedáanápínaté càmíiyéi israelita yàasunáipínáwa? Báisíta, nadéerica néemlaquéera, yácáiná profeta Moisés itànàacaté tàacáisi Dios inùmallicuise. Dios ímacaté:

“Píacué israelitaca, piicápinácué numànica cayábéeri càmíiyéi israelita irí, yásí máinícué báawaca píináidacawa, calúacuéca nacái piicáca nía, níái piyúunáidéeyéicuéca càmíiyéica yáalimá yáaliacawa Dios ìwali”,

ímacaté yái Moisésca.

²⁰ Néese càmítaté cáalu profeta Isaías, yá itànàacaté càiri tàacáisica àniwa Dios inùmallicuise. Dios ímacaté:

“Nudéca numàacaca náaliacawa nùwali, níara càmíiyéica israelitaca, càmíiyéicaté iwàwa yáaliacawa nùwali. Nudéca nacái núasáidaca nuíwítáise cachàiníiriwa nalí,

níara càmíyéicaté isutá yéemàwa nuináwaná ìwali”,
càité ímaca yái Diosca, càmíyéi israelita ìwali.

²¹ Isaías itànàacaté Dios itàacái nacái israelitanái ìwali. Dios ímacaté: “Mamáalàacata nùalimáidacaté nuwènúadaca náiwitáise báawéeri ícha, níái israelitaca càmíyéica yeebáida nutàacái, càmíyéi nacái iwàwa nucùaca nía”, ímacaté yái Diosca.

11

El Israel escogido

¹ Iná cawàwanáta áibanái iyúunáidaca Dios idéca yúucaca íchawa yàasu wenàiwicawa cáininéyéica Dios iicáca, níái israelitaca. ¡Càmíríta!, nùacáiná nacái israelitaca núa, Abraham itaquérinámi, Benjamín yàawiríá yéenáca núa.

² Bàaluitésíwa Dios yeedáca israelitanái yàasu wenàiwicanáipináwa, yá siúcade càmíta yúuca íchawa nía. Píalíacuéwa càinácaalí Dios itàacái icàlidáaná profeta Elías ìwalité. Elías isutácaté Dios ícha, yáté Elías icháawàaca israelitanái iináwaná ìwali Dios irí. Elías ímacaté Dios irí:

³ “Nuíwacali, israelitanái nadéca nanúaca pìasu profetanái, nadéca namáalàidaca pìasu altar canánama, nàawirinámi nàacatalécaté picàaluíniná. Abéericata núa ìyaca quiríta. Nawàwata nacái quéwa nanúaca núa”, ímacaté yái Elíasca.

⁴ Quéwa Dios ímacaté Elías irí: “Nudéca nucùaca nía báawéeri ícha, nùasu wenàiwicawa israelitanái siete mil namanùbaca asíanái càmíyéica yàa cuwáisàiri Baal yéenáiwana icàaluíniná”, ímacaté yái Diosca.

⁵ Càita nacái siùcade nàyaca mamáalàacata máisibáwanáita israelitanái Dios yeedéeyéica yàasunáipináwa ínáidacáinátéwa imàínápiná nalí cayábéeri mawèñiri iyú.

⁶ Dios càmita yeedá nía yàasunáipináwa ìwalíise yái cayábéerica namànírica írípíná nachàini iyúwa. Néese Dios yeedáca nía yàasu wenàiwicapináwa iwàwacáiná imànica nalí cayábéeri mawèñiri iyú. Dios imànicaté nalí cayábéeri mawèñiri iyú yeedácaalíté nía yàasunáipináwa, éwita càmicáanítaté namàni cayábéeri.

⁷ Iná càica nàyaca: Madécaná israelitanái nawàwacaté Dios iicáca nía mabáyawanéeri iyú, quéwa Dios càmitaté càì imàni. Néese abénaméeyéi israelitanái Dios ínáidéeyéicatéwa yeedáanápináté nía yàasunáipináwa, mabáyawanáca Dios iicáca nía. Quéwa áibanáica, dàalacaté Dios imàacaca náiwitáise dàalacaténá nánáidacawa, càulenácaténáté neebáidacani, níái càmiyéica iwàwa yeebáidaca Dios itàacái.

⁸ Càité nacái profetanái itànàaca Dios itàacái israelitanái ìwali. Náimacaté: “Dios imàacacaté dàalaca náiwitáise, dàalacaténá nánáidacawa, càmiyéipiná yáalía yéemiaca càinácaalí báisíiri tàacáisi ímáaná. Càita nacái nía siùcade. Péemiacué comparación: Càica níade iyúwa wenàiwica idènièyéica ituíwa càmiíri náalimá naicáidaca iyú, idènièyéica nacái yùuwiwa càmiíri náalimá néemiaca iyú”, càité náimaca níái profetaca.

⁹ Rey David itànàacaté nacái Dios itàacái israelitanái ìwali. Iimacaté: “Nàasu cayábéeri yàacàsi, cawèñiri wawàsi nacái ichìwáidapíná nía, nayúunáidacaténá

cayábaca náapicha Dios. Néese, ráunamáita Dios yùuwichàidapiná nía nabáyawaná ìwalísewa.

10 Càìpináca níade iyúwa matuíyéi, càmicáiná náalíawa Dios yùuwichàidáanápiná níawa. Dios imàacapiná báawéeri yúuwàacawa nàwali, yá nàuwichàapínacawa mamáalàacata”,
càité ímaca yái Dios itàacáica.

La salvación de los no judíos

11 Iná cawàwanáta áibanái iyúunáidaca Dios idéca yúucaca íchawa judíonái càiripináta nabáyawaná ìwalíse, yái càmináca neebáida Jesús itàacái. ¡Càmíirita! Dios càmitaté imàaca naméeràacawa yúucacaténá íchawa nía meedá càiripináta. Néese Dios iwàwacaté càmíiyéi judío yeebáidaca Jesús itàacái yéewanápiná judíonái iicáca càinácaalí càmíiyéi judío nàyáaná casímáiri iyú Dios yáapicha, yéewacaténá judíonái iwènúadaca íiwitáisewa neebáidacaténá nacái Jesucristo itàacái.

12 Càmitaté judíonái yeebáida Cristo itàacái, íná Dios idéca imàacaca càmíiyéi judío yeebáidaca. Càita càmíiyéi judío nadéca nàanàaca cayábéeri wawàsi càmicáiná judíonái yeebáida Cristo itàacái. Iná yéewa wáalíacawa Dios imànínápiná máiní cayábéeri cachàiníwanái macái èeri mìnánái irí judíonái iwènúadapínacaalí íiwitáisewa Dios irípiná àniwa yéewacaténá manùbéeyéi neebáidaca Cristo itàacái.

13 Quéwa siúcade nuwàwacué nucàlidaca piri wawàsi, píacué càmíiyéica judío. Dios idéca ibànùaca núa nucàlidacaténá itàacái càmíiyéi judío irí, íná máiní cawènica nuicáca yái nuíbaidacalécawa,

nuwàwaca nacái nuíbaidaca Dios irípiná cachàiníri iyú.

14 Nuwàwaca nuénánái judíonái iicáca cainácaalícué piyáaná casímáiri iyú Dios yáapicha, yéewacaténá nawàwaca neebáidaca Cristo itàacái càide iyúwacué peebáidáaná. Càita cawàwanáta núalimá nuwènúadaca náiwitáise Cristo irípiná iwasàcaténá nía Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha.

15 Dios idéca iwènúacawa judíonái íicha càmicáinaté nawàwa neebáidaca Cristo itàacái, íná siúcade yáalimá cayábaca Dios macái èeri mìnánái yáapicha. Iná yéewa wáalíacawa Dios imànlínápiná máini cayábéeri cachàiníwanái mamáalàacata macái èeri mìnánái irí judíonái nawènúadacaalípiná náiwitáisewa Dios irípiná àniwa. ¡Yásí máinípiná cayábaca walíni càide iyú wenàiwica icáucàacaalíwa yéetácáisi íicha!

16 Péemíacué comparación: Judíonái imànicaalí idàbáanéeri pan ofrenda piná namàacacaténáni Dios irí sacerdotenái iyáapiná, yásí Dios yàasucani, yái idàbáanéeri panca namànírica íbesi íicha panpiná. Dios yàasucáináni, yái idàbáanéerica panca, íná Dios yàasuca yái íbesica macáirita. Càita nacái wamàacacaalí àicu ipìchu ofrenda iyú Dios irí, yásí Dios yàasuca nacái àicu yàanaca canánama. Yái comparaciónca íimáanáca càicanide iyúwa judíonái yàawirináimi. Dios yàasu wenàiwicacaté nía idàbáanéeyéicaté, íná yéewa wáalíacawa áibaalípiná Dios yàasu wenàiwicapináca nacái nataquénáinámi, níái judíoca.

17 Péemíacué áiba comparación: Dios iicáca yàasu wenàiwicawa càide iyúwa olivo yéetaná. Quéchatécáwa yàasu wenàiwicaca níái judíoca.

Néeseté abénaméeyéi néená nawènúadaca náiwitáisewa Dios ícha. Ináté càmita quirínama Dios yàasu wenàiwica nía, càide iyúwa wawichùacaalí báawéeri yàanami olivo yéetaná ícha. Néese Dios imáidacaté pía, pía càmíirica judío yàasu wenàiwicacaténá pía judiónái yáamirìcubàa, càide iyúwa wachanàidacaalí áiba íiwitáaná olivo yàanata ànalímáiséerica idàbáanéeri yàanamica yáamirìculé càyacanácáténáni olivo yéetaná ìwali. Yái yàanaca ànalímáiséeri wachanàidéerica olivo yéetaná ìwali ímáanáca càicanide iyúwa pía, pía càmíirica judío yeebáidéerica Cristo itàacái, yéewacaténá Dios yàasu wenàiwicaca pía, càide iyúwaté judiónái iyáaná quéechatécáwa.

¹⁸ Picá cáimacái piicáca píawawa náicha níái Dios yàasu wenàiwica idàbáanéeyéimica, níái judíoca. Piyúunáidacaalí cayábaca pía judiónái ícha, néese piwàwali càmita yéewa cachàinica pía Dios yàasu wenàiwica idàbáanéeyéi ícha, níara judiónái yàawirináimi yeebáidéeyéicaté Dios itàacái bàaluité, càide iyúwa àicu yàana càmíná yéewa càyacanácani ichàini iyúwa méetàuculé àicu ipìchu ícha.

¹⁹ Cawàwanáta càì píimaca: “Quéwa Dios iwichùacaté idàbáanéeri yàanami ichanàidacaténá núa olivo yéetaná ìwali. Càita Dios imàacaca yàasu wenàiwicaca núa, íná cayábéerica núa judiónái ícha”, càì piwàwa píimaca cawàwanáta.

²⁰ Cayába, nuénásàiri, picá càì píináidacawa. Piwàwali Dios yúucacaté íchawa nía càmíiyéicaté yeebáida itàacái, idéca nacái imàacaca yàasu wenàiwicaca pía peebáidacáiná Jesucristo, càide iyúwa wawichùacaalí báawéeri yàanami olivo

yéetaná ícha wachanàidacaténá áiba íiwitáaná olivo yàana àicu ìwali. Càité Dios imànica pirí cayábéeri, íná picá cachàini piicáca píawawa judíonái ícha, néese píaca Dios icàaluíniná, picá píchawa cayába nacái, ipíchaná pimànica pibáyawanáwa.

²¹ Càmicáiná té Dios imàaca iwàwawa nabáyawaná ícha níái idàbáanéeyéimica yàanaca, níái judíoca càmiyéica yeebáida Cristo itàacái. Iná yéewa wáaliacawa càmita imàacapiná iwàwawa pibáyawaná ícha pimànicaalí pibáyawanáwa mamáalàacata càide iyúwaté judíonái imàníná.

²² Iná pínáidawa cayába Dios ìwali máiníri cayábaca íiwitáise, quéwa máiníri cachàinica íiwitáise nacái. Dios imànicaté cachàini nalí icaléeyéicatéwa Dios ícha nabáyawaná ìwalísewa, néese imànicaté pirí cayábéeri. Quéwa iwàwacutá peebáidaca itàacái mamáalàacata, piwènúadacaténá píiwitáisewa pibáyawaná íchawa. Càmicaalí càì pimàni, yásí yúuca íchawa pía càide iyúwa wawichùacaalí báawéeri yàanami olivo yéetaná ícha.

²³ Quéwa judíonái nawènúadacaalí náiwitáisewa neebáidacaténá Cristo itàacái, yásí Dios yàasu wenàiwicaca nía àniwa, càide iyúwa wachanàidacaalí olivo yàanami àniwa olivo yéetaná ìwali wàlisàì iyú, cachàiníricáiná Dios imànicaténá càì.

²⁴ Péemìa comparación: Wáalimá wamànica càulenéeri wawàsi wachanàidáaná ànalimáiseeri àicu yàana cayábéeri olivo yéetaná ìwali idàwinàacaténáwa, íná yéewa wáaliacawa càmíríca máiní càulenáca wachanàidaca olivo yàanamísiwa olivo yéetaná ìwali, yái yàanamica wawichuèricaté olivo yéetaná ícha. Càita nacái Dios imànica: Dios

imàacaté yàasu wenàiwicaca pía, éwita càmicáaníta judío pía, íná yéewa wáalíacawa imàacáanápíná yàasu wenàiwicapíná nía àniwa níái judíoca, neebáidacaalí Cristo itàacái, idàbáanéeyéicáináté Dios yàasu wenàiwicaca nía bàaluité.

La salvación final de los de Israel

²⁵ Píacué nuénánáica, nuwàwacué píalíacawa wawàsi ibàacanéri iwali ipíchanácué máiní cáimacáica piicáca píawawa israelitanái íicha. Dios idéca imàacaca dàalaca náiwitáise achúma èerita, níái israelitaca. Càipíná israelitanái iyaca àta macáita càmiyéi judío néená neebáidacataléta Jesucristo itàacái, macáita càmiyéi judío Dios yeedéeyéica yàasunáipínáwa.

²⁶ Idécanáami càì ichàbacawa, yásí Dios iwasàapíná Israel itaquénáinámi canánama Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha. Càica wáalíacawa bàaluitécáiná profetanái itànàacaté tàacáisi Dios inùmaliçúise. Càité Dios íimaca:

“Yái iwasèeripínáca israelitanái yàanàapíná Sión iyacàlená néesewa. Yá iwènúadapíná náiwitáise nabáyawaná íichawa, níái Jacob itaquénáinámica.

²⁷ Càipíná numànica nalíwa machacàníiri iyúni càide iyúwaté numànínáté wawàsi nàawirináimi yáapicha, numàacáanápínáté nuwàwawa nabáyawaná íicha”,

íimacaté yái Diosca.

²⁸ Siùcade manùbéyéi judío yéená càmitàacáwa neebáida yái tàacáisi icàlidéerica Jesucristo iwàwaca iwasàaca wenàiwicanái Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha, íná Dios iicáca judíonái iyúwa yùuwidenáiwa.

Nàuwídecaté namànica Dios, néeseté píacué cà míiyéica judío pidàbacatécué péemiaca Dios itàacái peebáidacaténcué náamirìcubàa. Quéwa cáinináca Dios iicáca judíonái mamáalàacata imànicáináté wawàsi nàawirináimi yáapicha yeedáanápínaté nía yàasunáipínáwa.

²⁹ Cáinináca Dios iicáca judíonái mamáalàacata càmicáiná Dios yèepùadapíná náichawa yái cayábéeri wawàsica imànìiricaté nàawirináimi yáapicha, càmita nacái Dios yúucapíná íchawa nía, níái wenàiwica Dios imáidéeyéicaté yàasunáipínáwa.

³⁰ Bàaluité càmitacué pimàni càide iyúwaté Dios iwàwáaná. Quéwa siùcade càmicáiná judíonái imàni càide iyúwa Dios iwàwáaná, íná catúulécanáca Dios iicácuéca pía, píacué cà míiyéica judío.

³¹ Càide iyúwacué cà míináté pimàni càide iyúwa Dios iwàwáaná, càita nacái siùcade judíonái càmita namàni càide iyúwa Dios iwàwáaná. Càide iyúwa Dios iicáanacué pipualé càmicáináté judíonái yeebáida, càita nacái Dios iicápiná judíonái ipualé àniwa.

³² Dios iicápiná judíonái ipualé Dioscáiná idéca cabáyawanáca iicáca macái wenàiwica íiwitáaná, yéewanápiná Dios iicáca macái wenàiwicanái ipualé abédanamata.

³³ ¡Máini manuíswata Dios iicáca wenàiwicanái ipualé, imànicaténá nalí cayábéeri manuíswata! ¡Máiníri cáalíacáicani áibanái ícha canánama yái Diosca! ¡Máini nacái yáalíacawa macái wawàsi ìwali! Canácata yáaliméerica yáalíacawa macáita wawàsi Dios íináidéericawa ìwali; càita nacái canácata yáalíericawa cayába Dios íiwitáise ìwali macáiswata.

³⁴ Càité áiba profeta itànàaca Dios itàacái

íiméerica: “Canácata yáaliméerica yáalíacawa cayába cànácaalí Wacuèriná Dios íináidáanáwa. Canácata nacái yáaliméerica yàalàaca Dios.

³⁵ Macáita yái Dios idènièrica, càmitaté áibanái yàaca iríni, íná Dios càmita imawèniá áibanái ícha wawàsi, càmita nacái iwàwacutá ipáyaidaca íchawa imawèniacálewa”, íimacaté yái profetaca.

³⁶ Canácata cachàinírica Dios ícha, Dios idàbacáinaté macáita wawàsi, yá nacái Dios icùaca macáitani, yá nacái macáita yái iyéerica, iyaca Dios irípiná. ¡Iná wàacué Dios irí cayábéeri càiripináta! Báisíta, amén.

12

La vida consagrada a Dios

¹ Píacué nuénánáica, Dios idéca iicáca wapualé manuísíwata imànicaténá walí cayábéeri, íná nùalàacué pía manuísíwata pimàacáanápínacué píawawa Dios irí iyúwa cáuri ofrenda, mabáyawanéeri nacái, casímáiri nacái Dios iicáca. Yácata báisíiri culto Dios iwàwéericuéca pimànica irí, pìacaténacué Dios icàaluíniná cáiwitáiséeri iyú.

² Picácué quirínama pìyaca càide iyúwa èeri mìnánái iyáaná siùcade, níái cà míiyéica yáalíawa Dios ìwali. Néese piwènúadacué yái plínáidáanácaawa yéewacaténacué pìyaca píiwitáise wàlisài yáapichawa, yéewanápínacué nacái píalíacawa Dios íiwitáise ìwali, cànácaalí Dios iwàwáanacué pimànica cayábéeri, mabáyawanéeri iyú, casímáirica Dios iicáca.

³ Dios idéca imànica nulí cayábéeri mawèníri iyú imàacáanápíná nuíbaidaca irípiná. Ichùuliaca núa nùalàanápínacué pía. Iná núumacué pirí: Picácué máiní cachàini píicáca píawawa càmicaalícué máiní

cachàini pía. Néese, iwàwacutácué pínáidacawa pìwaliwa cáiwitáiséeri iyú. Picácué píalimáida pimànica áiba píibaidacaléwa Dios irípiná càmicaalí Dios imàaca pírí càiri chàinisi píibaidacaténá cà. Néese pimànicué píibaidacaléwa Dios irípiná, yái íibaidacalési Dios imàaquéericuéca pírí càiri chàinisi pimànicaténáni, yái chàinisi Dios imàaquéericatécué pírí idàbacaalítécué peebáidaca itàacái.

⁴ Péemiácué comparación: Abéericata yái waináca, quéwa wadèniaca wàwalíséeriwa madécaná. Iya nacái wáiwita, wacáapi nacái, wàabàli nacái, wàuwi nacái, watuí nacái. Macái wàwalíséeri imanùbaca nadèniaca náibaidacaléwa méetàucunamata náichawáaca.

⁵ Càita nacái wía yeebáidéeyéica Cristo itàacái. Ewita manùbéeyéicáaníta wía, càicáaníta wàyaca càide iyúwa abéeri wenàiwica Cristo ichàini iyú. Yá waicáyacacawa càide iyúwa abémisana, càide iyúwa wainá idèniáná íwalíséeriwa madécaná quéwa abéericata yái waináca.

⁶ Dios imàacacaté walí chàinisi wáalimáwanama méetàucunamata wáichawáaca càide iyúwa iwàwáaná imàacaca walíni. Iná iwàwacutá wamànica cayábéeri walíwáaca wayúudàayacacaténáwa, wáibaidáanápíná Dios irí càide iyúwa Dios imàacáanaté walí chàinisi. Wadèniacaalí chàinisi Dios néeséeri wacàlidacaténá tàacáisi inùmaliçuise, yásí iwàwacutá wacàlidaca tàacáisi inùmaliçuise càide iyúwa Dios imàacáaná wáalíacani.

⁷ Wadèniacaalí chàinisi Dios néeséeri wayúudàacaténá áibanái, yásí iwàwacutá wayúudàaca nía cayábéeri iyú. Cawinácaalí wéenáca Dios imàaquéericaté irí chàinisi

yéewáidacaténá áibanái wenàiwica Dios itàacái iyú, iwàwacutá yéewáidaca nía cachàiníri iyú.

8 Cawinácaalí wéenáca Dios imàaquéericaté irí chàinisi yàalàanápíná áibanái ichàiniadacaténá nawàwa, iwàwacutá imichàidaca áibanái íiwitáise mamáalàacata. Cawinácaalí wéenáca yèerica cawèníri iyúudàacaténá áibanái, iwàwacutá cànírica canùmasée yàasu ofrenda ìwaliwa. Cawinácaalí wéenáca icuèrica wía icuàcaténá wenàiwica yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái, iwàwacutá icuàca wía cáaliacáiri iyú. Cawinácaalí wéenáca Dios imàaquéericaté irí chàinisi iicàcaténá catúulécanéeyéi ipualé iyúudàanápíná nía, iwàwacutá iyúudàaca nía casímáiri iyú.

Deberes de la vida cristiana

9 Cáininácué piicáyacacawa báisíiri iyú. Pimàacacué píichawa píiwitáise báawéeriwa. Pimànicué mamáalàacata abéerita yái cayábéerica.

10 Iwàwacutácué cáinináca piicáyacacawa iyúwa abémisana. Iwàwacutácué piicáyacacawa iyúwa cachàiníyíei íichawáaca, cáimiétaquéri iyú nacái.

11 Cachànicué píiwitáise, picácué ínu pía. Píibaidacué Wáiwacali irípiná cachàiníri iyú macái pichàini iyúwa.

12 Piyánídacuéwa casímáiri iyú wacuàcáinácué wàyáanápíná càiripináta Dios yáapicha. Píideníacué piùwichàanáwa matuíbanáiri iyúni piùwichàacaalícuéwa Wáiwacali irípiná peebáidacáinácué itàacái. Picácué piméyáawa písutáca píawawa Dios íicha mamáalàacata.

13 Piyúudàacué wenàiwica yeebáidéeyéica Dios itàacái. Pimàacacué nalí yái namáapuèrica.

Pitàidacué cayába cawinácaalícué ipáchiyéyica pía, níái yeebáidéeyéica Jesucristo, peedácaténacué pìataléwa nía.

14 Aibanáicaalí imànicué pirí báawéeri, pisutácué nalí Dios imànínapiná nalí cayábéeri. Picácué pisutá Dios ícha yùuwichàidáanápina nía.

15 Casímáicué piwàwa náapicha cawinácaalí casíméeyéica iwàwa. Pìacawéeridacué nacái cawinácaalí achúméeyéica iwàwa.

16 Abédanamacué píiwitáise píapichawáaca. Picácué cachàini piicáca píawawa áibanái ícha, néese pìacawéeridacué wenàiwica cà míiyéica cachàini áibanái ícha canánama. Picácué píináidawa máini cáalíacáica pía áibanái ícha.

17 Aibanáicaalí imànicué pirí báawéeri, picácué pimàni nalí báawéeri píipuináwa. Píyacué machacàniri iyú macái wenàiwica iicápiná.

18 Pimànicué píalimáanáta píyacaténá matuíbanáiri iyú áibanái yáapicha macáita.

19 Píacué nuénánái cáininéeyéica nuicáca, áibanáicaalí imànicué pirí báawéeri, picácué pimàni nalí báawéeri píipuináwa, néese, pímacacué Dios yùuwichàidaca nía. Càité áiba profeta itànàaca tàacáisi bàaluté Dios inùmalicuise. Dios ímacaté: “Núacata yái yùuwichàidéeripináca wenàiwica nabáyawaná ìwalisewa, yásí nùaca nawèniwa, macáita imàníiyéica báawéeri áibanái irí”, ímacaté yái Diosca.

20 Càité nacái Dios ímaca: “Máapicaalí piùwide, pía iyápiná. Macàlacaalí iwàwa, pía ìira úni. Pimànicaalí irí cà cayábéeri, yásí báicani ibáyawaná ìwaliwa, yái yùuwidéénaca imànica pía”, ímacaté yái Diosca.

21 Picácué piwàwali yái báawéerica imàníricatécué pirí, ipíchaná imawènìadacuéca píiwitáise cayábéeri. Picácué pimàni irí báawéeri àniwa pípuináwa. Néese pimànicué irí cayábéeri pimawènìadacaténá íiwitáise báawéeri, pìacawéeridacaténácué pimànicani.

13

1 Píacué yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái, iwàwacutácué macái peebáidaca nataacái níái icuèyéicuéca pìasu cáli, Dioscáiná idéca yàaca nachàini nacùanápínácué pìasu cáli, idéca nacái Dios imàacaca nacùaca wenàiwica.

2 Iná cawinácaalí càmíiyéica yeebáida yàasu cáli icuèrinánái itàacáiwa, nàuwideca namànica Dios yái imàaquéerica nàasu cáli icuèrinánái icùaca wenàiwica. Néese cawinácaalí càmíiyéica càì yeebáida, nàuwichàapínácawa.

3 Níái icuèyéica wàasu cáli càmita nàya nacalùadacaténá wenàiwica imàníiyéica cayábéeri, néese nàyaca nacalùadacaténá wenàiwica imàníiyéica báawéeri áibanái irí. Piwàwacaalí pìyaca macàaluínináta náicha níái icuèyéica pìasu cáli, néese pìya machacàníiri iyú, yásí cayábaca naicáca píawa, níái icuèyéica pìasu cáli.

4 Níái icuèyéica pìasu cáli, idéca Dios imàacaca nacùaca wenàiwicanái, imànicaténá pirí cayábéeri. Quéwa pimànicaalí báawéeri, yásí iwàwacutá cáluca píá náicha, Dioscáiná imàacaca nàuwichàidaca wenàiwicanái báawéeyéi íiwitáise. Dios imàacaca nacùaca wenàiwicanái nàuwichàidacaténá machacàníiri iyú cawinácaalí imàníirica báawéeri áibanái irí.

5 Iná iwàwacutá wamànica càide iyúwa nachùulianá wía, níái icuèyéica wàasu cáli. Càmita meedá weebáidaca nía ipíchaná wàuwichàacawa, néese weebáidaca nía wáaliacáináwa wawàwalícuísewa Dios iwàwa wamànica càide iyúwa nachùulianá wía.

6 Dios imàacacué nacùaca pìasu cáli, íná iwàwacutácué pipáyaidaca nía càide iyúwa gobierno ichùulianácué pipáyaidaca píichawa nía, náibaidacáiná iyúwa Dios imàacáaná náibaidaca.

7 Pimànicué macái picuèrinánái iríwa càide iyúwa nachùulianá pía, níái icuèyéicuéca pìasu cáli. Pipáyaidacué píichawa níái yeedéeyéica plata gobierno irípiná. Pipáyaidacué nacái níái yeedéeyéica plata pìasu cawèniyéi ìwalísecuéwa gobierno irípiná. Càita nacái pìacué nacàaluíniná níái iwàwacutéeyéica pìaca icàaluíniná. Càita nacái pìaca náimiétacaná níái iwàwacutéeyéica pìaca íimiétacaná.

8 Picácué pimawènla áibanái íicha wawàsi mamáalàacata, plata nacái, idécanáamicué pimawènìacále yàasu èeri yàanàaca pipáyaidáanápínácué píichawani. Iyacáinácué pírí abéeri wawàsi cayábéeri iwàwacutéericuéwa pimànica, yái cáinináanácuéca piicáyacacawa. Canácatáita wáaliméeripiná wamáalàidaca wapáyaidaca wáichawa macáita yái wamawènìacálecawa cáinináanápíná waicáca áibanái wenàiwica càiripináta càide iyúwa Dios itàacái ichùulianá wía, yái tàacáisi profeta Moisés itànèericaté Dios inùmaliúse.

9 Càité íimaca yái tàacáisica: “Picá piimá áiba wenàiwica yáapicha càníchúaca píinusíwa, cànírica

pinìrisíwa nacái, picá pinúa wenàiwica, picá piyéedù, picá picàlida pichìwawa áibanái ìwali, picá piwàwa pìasupináwa áibanái yàasu”, càì ímaca yái Dios itàacáica. Nàyaca nacái áiba wawàsi Dios ichùulièyéica wamànica, quéwa macáita yái ichùuliacanásica ímáanáca abéeri wawàsi, càide iyúwa yái ichùuliacanási maléenéeri ímáaná: “Cáininá piicáca áibanái wenàiwica càide iyúwa cáinináaná piicáca píawawa pimànicaténá nalí abéerita cayábéeri”, càì ímaca yái Dios itàacáica.

¹⁰ Cáininácaalí waicá áibanái wenàiwica, càmita wamàni nalí báawéeri, íná cáininácaalí waicáca áibanái wenàiwica, yásí wamànica wàacawa macáita càide iyúwa Dios itàacái ímáaná.

¹¹ Aiba wawàsi nacái, iwàwacutácué piwàwalica máiní báawéerica yái èerica wàyáanáca siùcade, iwàwacutá nacái wacawàacawa wadapùle íchawa wáibaidacaténá cachàiníri iyú Dios irípiná, yácáiná mawiéniwanáica wéenáiwaná Wáiwacali iwasàcatáipiná wíawa. Mawiéniwanáica walíni íicha yáara èerimicaté wadàbacatáicaté weebáidaca itàacái.

¹² Mesúnamáita imáalàapinácawa wáicha yái èeriquéi, siùcade amaláca yàacawa wawicáu yáara wéenáiwánápináca Wáiwacali iwasàcatáipináca wíawa, íná iwàwacutá wamàacaca wáichawa wáiwitáise catéeriwa ipíchaná wamànica càide iyúwa èeri mìnánái catéeyéi íiwitáise imàníná. Yá wamànicué cayábéeri màulenácaténá wía Dios icamaláná írìcu wamànicaténácué cayábéeri macái wenàiwica iicápiná. Càipiná wamànica ùwicái Satanás ípunita, càide iyúwa úwinái ìwalicaalí quírameníri bàlesi dàaléeri nabàlùacaténáwa tàì

íiméeri iyú nàuwidenái ípunitawa.

¹³ Yá wamànicué machacàníiri iyú macái wenàiwica iicápiná càide iyúwa wenàiwica ìyéeyéica Dios icamaláná írìcu. Picácué wacàma wàyaca. Picácué nacái wamàni báawéeri fiesta málaléquéri iyú. Picácué nacái waimáca náapicha níara iiméeyéica aslanái yáapicha plata ìwalínápiná; càita nacái picácué wamàni wáalaniwa. Picácué nacái wacuíśáyacawa chàinisíiri iyú. Picácué nacái báawa waicáca áibanái nàasu cawèníiri ìwalísewa.

¹⁴ Néese piyacué càide iyúwa Wáiwacali Jesucristo iyáanáté, yásí Wáiwacali icùacué píawa wàuwide Satanás ícha, càide iyúwa úwinái ibàle dàaléeri icùacaalí úwinái nàuwidenái íchawa. Yá picácué picutá písímáidacaténá píiwitáise bàaluisàimiwa ípíchanácué pimànica pibáyawanáwa.

14

No critiques a tu hermano

¹ Nàyaca abénaméeyéi yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái, quéwa càmiyéi cachàini íiwitáise Wáiwacali ìwali càmicáiná náalíawa càinácaalí iwàwacutáaná nàyaca, càmita nacái náalíawa cayába ìwali yái cayábéerica Dios imànírìca walí mawèníiri iyú mabáyawanácaténá iicáca wía. Quéwa picácué báawa piicáca nía càmiyéica cachàini íiwitáise, néese placawéeridacué nía. Picácué pitàaní náapicha chàinisíiri iyú piwènúadacaténá náiwitáise náináidáanápináwa càide iyúwacué píináidáanáwa.

² Níacáiná abénaméeyéi yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái náináidacawa cayábacani nayáacaalí macái yàacàsi íiwitáaná, iinási nacái, quéwa áibanái yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái nayáaca yáawami

bànacalé, àicu ìyacaná nacái, ipíchaná nayáaca iinási áibanái inuérimica nàcaténá ídolo icàaluíniná, níái cuwáinái yéenáiwána. Cáaluca nayáaca iinási càmícáiná cachàini náiwitáise Wáiwacali ìwali. Càmitàacá manuí náináidacawa nawàwawa Wáiwacali ìwali.

³ Uwé, cawinácaalí iyéerica macái yàacàsi íiwitáaná, iwàwacutá càmita cachàini iicáca yáawawa yéenàsàiri íchawa, yái càmírira cachàini íiwitáise Wáiwacali ìwali. Yái iyéerica macái yàacàsi íiwitáaná iwàwacutá càmita iicáaní yéenàsàiri iquínináwa, càmita nacái caná iwèni iicácani, iyúwa càmíiri yáaliawa nacái. Càita nacái yái càmírira iyáa macái yàacàsi íiwitáaná iwàwacutá càmita itàaní báawéeri iyú ìwali yái wenàiwica iyéerica macái íiwitáaná, cayábacáiná Dios iicáca íiwitáise.

⁴ Péemla comparación: Canáca yéewaná pitàanica báawéeri iyú áiba asìali yàasu wenàiwica ìwali. Cayábacaalí íiwacali iicáca yái íbaidacalési yàasu wenàiwica imànírica irí, càita nacái báawacaalí iicáca yái wawàsi yàasu wenàiwica imànírica, yácata íiwacali yàasu wawàsica, càmírira pìasu wawàsi. Càita nacái canáca yéewaná pitàanica báawéeri iyú áiba wenàiwica ìwali yeebáidéerica Wáiwacali itàacái, Wáiwacali yàasu wenàiwicacáináni, càmírira pìasu. Quéwa Wáiwacali yáalimá iyúudàaca yàasu wenàiwicawa imàníinápiná càide iyúwa Wáiwacali iwàwáaná.

⁵ Abénaméeyéi nacái náináidacawa máiníiri cayábaca abé èeri macái semana imanùbaca áiba èeri íicha canánama. Quéwa áibanái wenàiwica naicáca macái èeri imanùbaca abédanamata. Iwàwacutá náalimáwanama náaliacawa machacàníiri iyú càinácaalí Dios iwàwáaná namànica.

6 Cawinácaalí ínáídéericawa máiníri cayábaca abé èeri macái semana imanùbaca, càì imànica yàacaténá Wáiwacali icàaluíniná. Càita nacái cawinácaalí iiquéerica macái èeri imanùbaca abédanamata, càì imànica yàacaténá Wáiwacali icàaluíniná. Cawinácaalí iyéerica macái yàacàsi íiwitáaná, càì imànica yàacaténá Wáiwacali icàaluíniná, yàaca nacái Dios irí cayábéeri iyáacalé ìwaliwa. Aiba wenàiwica càmìta iyáa macái yàacàsi íiwitáaná ipíchaná iyáaca iinási áibanái inuérimica nàacaténá ídolo icàaluíniná, níái cuwáináí yéenáíwanáca. Càmicaalí iwàwa iyáaca iinási, yá càì imànica yàacaténá Wáiwacali icàaluíniná, yàaca nacái Dios irí cayábéeri iyáacalé ìwaliwa.

7 Wía yeebáidéeyéica Wáiwacaliwa, càmìta wàya walípináwa, càmìta nacái wéetáwa walípináwa.

8 Néese wía yeebáidéeyéica Wáiwacali itàacáíwa, idècunitàacá wàyaca cháì èeri irìcu, yá wàyaca wáibaidacaténá Wáiwacali irípináwa. Càita nacái wéetácaalípináwa, yásí wéetácawa càide iyúwa Wáiwacali iwàwáaná. Iná idècunitàacá wàyaca cháì èeri irìcu, càita nacái wéetápinácaalíwa, yá Wáiwacali yàasunáica wía mamáalàacata.

9 Wáiwacali yàasunáica wía, yácáiná Cristo yéetácatéwa, yáté nacái yèepùaca cáuca àniwa Náiwacalicaténáni níara yéetéeyéimicawa, nía nacái cáuyéica cháì èeri irìcu.

10 Iná picá pitàaní báawéeri iyú áiba wenàiwica ìwali yeebáidéerica Jesucristo itàacáí. Picá nacái caná iwèni piicácani. Iwàwacutácáiná macáita wàacawa áibaalípiná wabàlùacaténáwa Dios ípunita yéewanápiná Dios icàlidaca waináwaná ìwali,

càinácaalíté wamàníná, wáináidaca nacáíwa cháí èeri irìcu.

¹¹ Wáalíacawa báisíricatani, áiba profetacáiná itànàacaté yáí tàacáisi Dios inùmalicuíse. Dios íimacaté:

“Péemìacué cayábani, núumacáiná cáimiétacanéeri iyúni, núa Picuèrinácuéca Dios, macáí wenàiwicanáí ibàlùapínacawa yùuluì iyúwa nuípunita, yá nàapínaca nulí cayábéeriwa”, íimacaté yáí Diosca.

¹² Iwàwacutápiná macáita wía wacàlidaca waináwaná ìwaliwa Dios irí, càinácaalíté wamàníná, wáináidaca nacáíwa cháí èeri irìcu.

No hagas tropezar a tu hermano

¹³ Iná picácué watàaníca báawéeri iyú áibanáí ìwali yeebáidéeyéica Jesucristo itàacáí. Néese píalimáidacué camínápiná pimàni áiba wawàsi imàaquéeripíná áibanáí imànica ibáyawanáwa.

¹⁴ Núa, yeebáidéerica Wáiwacali Jesús itàacáí, nualíacawa báisíiri iyúcani càmita yáalimá casacàaca yàacàsi irínáamitawa, ínà càmita báawa wayáacani. Quéwa áibacaalí wenàiwica casacàacaalí iicáca yáí yàacàsica ídolo cuwáinái yéenáiwaná ìwalíise, yá casacàaca iríni, yáí yàacàsica, ínà báawaca iyáacani.

¹⁵ Quéwa áibanáí wenàiwica yeebáidéeyéica Jesucristo itàacáí naicácaalí piyáaca yàacàsi casaquèerica naicáca ídolo ìwalíise, níái cuwáinái yéenáiwanáca, nadàbacaalí nacáí nayáacani càide iyúwa piyáaná piyáacaléwa, yá namànica nabáyawanáwa, achúma nacáí nawàwa ìwalíise, nayúunáidacáiná Dios càmita iwàwa nayáaca iinási áibanáí inuérimica nàacaténá cuwáinái icàaluíniná. Yá càmita pimàni cayábéeri, càmita

naçáí cáininá piicáca áibanái. ¡Picá pimàni càiri wawàsi imàaquéerica áiba wenàiwica icaláacawa Dios itàacái íicha, piwàwacáiná piyáaca meedá áiba yàacàsi íiwitáaná! Picá piimáicha Cristo yéetácatéwa íichawalíná nacái.

¹⁶ Ewíta càmícáaníta báawa piríni yái wawàsica, càicáaníta càmita cayába pimànicani áibanáicaalí itàaníca báawéeri iyú Dios itàacái ìwali ìwalíise yái pimànírica.

¹⁷ Dios càmítaté imáida wía icùacaténá wía iyúwa yàasu wenàiwicanái yéewanápiná meedá wayáaca yàacàsi, wàira nacái càide iyúwa wawàwáaná. Néese Dios icùaca wía wàyacaténá machacàníri iyú, matuíbanáiri iyú nacái wáapichawáaca, casímáiri iyú nacái Espíritu Santo ìwalíise.

¹⁸ Cawinácaalí càì íibaidéerica Cristo irípiná, cayábaca Dios iicácani. Yá nacái áibanái wenàiwicanái iicáca cáimiétaquéeri iyúni.

¹⁹ Dios iwàwacáiná càì wàyaca, íná wamànicué wáalimáanáta macái wachàini iyúwa wàyáanápiná matuíbanáiri iyú wáapichawáaca yéewanápiná wachàiniadaca wawàwawáaca, yéewacaténá cachàiníwanái mamáalàacata wáiwitáise canánama Wáiwacali ìwaliwa.

²⁰ Dios imàacaca yàacawa cayábéeri wawàsi péenásàiri iwàwaliculé, yái càmíríca cachàini íiwitáise Wáiwacali ìwali. Iná picá pimàaca piyáacalé imáalàidaca yái cayábéerica Dios imàaquéerica péenásàiri iwàwaliculé. Báisíta masacàaca macái yàacàsi, quéwa abéericaalí wéená icaláacawa Dios íicha wayáacalé ìwalíise, yá wamànica wàacawa irí báawéeri.

²¹ Aiba wenàiwica imànicaalí ibáyawanáwa

iicácáiná piyáaca iinási, pìira nacái ìiracalési ipuíri, pimàni nacái áiba wawàsi, yá cayába cachàiniwanái pimàacacaalí píichawa macáita yái wawàsica, ipíchaná áiba wenàiwica imànica ibáyawanáwa, icaláacáichawa Dios íicha ìwalíise yái pimànírica.

²² Píalíacaalíwa càmita pimàni pibáyawanáwa piyáacaalí iinási áibanái inuérimica yàacaténá ídolo icàaluíniná, yá cayábaca càì píináidacawa abéerita Dios iicápiná, quéwa picá canùmasée pía ìwali áibanái yàacuésemi. Casímáica iwàwa cawinácaalí yáliéricawa càmita imàni wawàsi Dios iiquéerica báawéeri iyú.

²³ Quéwa áiba wenàiwica càmita yáalíawa cayába asásí Dios imàacacaalí iyáaca áiba yàacàsi, ìira nacái. Néese iyáacaalí yái yàacàsica, yásí cabáyawanácani, càmicáiná yáalíawa cayába iwàwalìcuísewa asásí Dios imàacacaalí iyáacani. Wamànicaalí wawàsi cànírica wáalíawa cayába wawàwalìcuísewa Dios imàacáaná wamànicani, yá wamànica wàcawa wabáyawanáwa.

15

Agrada a tu prójimo, no a ti mismo

¹ Abénaméeyéi wenàiwica yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái, càmitàacá náalíawa cayába, íná càmita máini cachàini náiwitáise Wáiwacali ìwali. Uwé, wía yeebáidéeyéica tàì íméeri iyú, iwàwacutá wàidenìacani matuíbanáiri iyú càmicaalítàacá abénaméeyéi wenàiwica náalíawa macáita, wayúudàacaténá nía, níai càmiyéica cachàini íiwitáise Wáiwacali ìwali. Iwàwacutá nacái càmita wamàni càide iyúwa wawàwáanáwa meedá, wasímáidáanápiná meedá wíawawa.

² Macáita wía iwàwacutá wayúudàaca áibanái yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái yéewanápiná cachàinica náiwitáise Wáiwacali iwali cachàiniwanái mamáalàacata.

³ Cristocáiná càmítaté imàni càide iyúwaté iwàwáaná isímáidáanápiná meedá yáawawa, néese imànicaté càide iyúwa áiba profeta itànàanaté tàacáisi Cristo inùmaliçuise. Cristo ímacaté Dios irí: “Níái icuíséeyéica íchawa pía báawéeri iyú, nadéca nacuíscaca náichawa núa nacái”, ímacaté yái Cristoca.

⁴ Macái yái tàacáisi profetanái itànèericaté bàaluté Dios inùmaliçuise Dios imàacacaté natànàacani yéewáidacaténá wía. Yái tàacáisi yéewáidaca wía, ichàiniada nacái wawàwa wàidenìacaténá wàuwichàanáwa matuíbanáiri iyú cachàiniwanái, àta wàanàacatalépináta chènuniré.

⁵⁻⁶ Yá nusutáca Dios ícha pirípinácué, yái iyúudèerica wàidenìaca wàuwichàanáwa matuíbanáiri iyú, ichàiniadéerica nacái wawàwa. Nusutácué Dios ícha pirípiná iyúudàanápinácué pìyaca matuíbanáiwaca píapichawáaca, càide iyúwaté Cristo Jesús iyáaná, yéewanápinácué pìaca Dios irí cayábéeri abédanamata càide iyúwa wenàiwicanái icántàacaalí abédanamata macáita namanùbaca iyúwa, pìacaténácué Dios irí cayábéeri, yái Wáiwacali Jesucristo Yáanirica.

El evangelio es anunciado a los no judíos

⁷ Iná iwàwacutácué piicáyacacawa iyúwa abémisana éwita abénaméeyéi càmícaánitàacá náalíawa macáita, Cristocáiná yeedácatécué pía yàasunáipináwa, macáitacué pía, yéewacaténá

macáita náaliacawa máini cachàinica Dios, nàanápina írí cayábéeri.

⁸ Nuwàwacué nucàlidaca piríni Cristo yàanàacaté chènuniise iyúudàacaténá judíonái. Càité Cristo imànica càide iyúwaté Dios icàlidáaná wàawirináimi íríni cáimiétacanéeri iyú. Càité Cristo imànica yáasáidacaténá Dios imànica machacàniriri iyúni càide iyúwa icàlidáaná wenàiwicanái íríni cáimiétacanéeri iyú.

⁹ Cristo yàanàacaté yéewacaténá càmiyéi judío nacái nàaca Dios írí cayábéeri ìwali yái Dios iicáanáca wenàiwicanái ipualé. Càité profetanái itànàaca tàacáisi Cristo íméricaté Dios írí. Cristo ímacaté:

“Iná nùapina píri cayábéeriwa càmiyéica israelita yàacuésemi, nucántàapina nacái pípidená ìwaliwa nucàlidacaténá piináwaná ìwali cáimiétaquéeri iyú”,

ímacaté yái Cristoca.

¹⁰ Càita nacái profeta Moisés itànàacaté tàacáisi Dios inùmalicúise. Moisés ímacaté:

“¡Píacué càmiyéica israelita, casímáicué piwàwa israelitanái yáapicha, Dios yàasu wenàiwicanáica!”

ímacaté yái Moisésca.

¹¹ Aiba profeta nacái itànàacaté tàacáisi Dios inùmalicúise. Yáté ímaca:

“¡Píacué Wacuèrina Dios írí cayábéeri, macáitacué pía càmiyéica israelita!”

ímacaté yái profetaca.

¹² Profeta Isaías itànàacaté nacái tàacáisi Dios inùmalicúise. Isaías ímacaté:

“Isaí ìiri rey David itaquénáinami nàyaca siùcade iyúwa àicumi yùuquéeriwa, càmicáiná

cachàini nía. Quéwa càide iyúwa wàlisài àicu achúméri ibacácaalíwa àicu ipìchu yèewíise, idàwinàacaténáwa wàlisài iyú àniwa, càita nacái abéeri rey David itaquérinámi imichàapinácawa icùacaténá càmíiyéi israelita, yásí neebáidapiná itàacáiwa”, ímacaté yái Isaíasca, icàlidacaténáté Cristo icùanápínáté càmíiyéi israelita.

¹³ Nusutácué Dios ícha pirípinácué yái imàaquéerica manuíca wáináidaca wawàwawa ìwali. Nusutáca Dios ícha imàacáanápínácué casíimáica piwàwa manuísíwata, matuíbanáicaténácué píiwitáise, píacué yeebáidéeyéica itàacái. Nusutáca Dios ícha imàacáanápínácué manuíca pínáidaca piwàwawa ìwali manuísíwata, Espíritu Santo ichàini iyú.

¹⁴ Píacué nuénánáica, núalíacawa máini cayábacuéca píiwitáise, máini cáalíacáiyéicuéca nacái pía, píalíacué nacái cainácaalí iwàwacutáanácué píalàayacacawa éeréeri iyú.

¹⁵ Quéwa nudéca nutànàacuéca pirí yái cuyàlutaca nucàlidacaténácué pirí abénaméeyéi wawàsi ìwali machacàníiri iyú, macàaluínináta, ipíchanácué píimáichaca nía. Nudéca càì numànicani Dios imànicáináté nulí cayábéeri mawèníiri iyú imàacáanápíná nuíbaidaca Jesucristo irípiná.

¹⁶ Dios idéca ichùuliaca nuíbaidáanápíná Jesucristo irí nuyúudàacaténá càmíiyéi judío. Nuíbaidaca Dios irípiná càide iyúwa sacerdote imàacacaalí ofrenda Dios irí. Nucàlidaca càmíiyéi judío iríni, yái Dios itàacáica ímérica Jesucristo iwàwaca iwasàaca nía Dios yàasu yùuwichàacáisi ícha. Cawinácaalí yeebáidéeyéica yái tàacáisica

nucàlidéerica nalí, càica níade iyúwa nùasu ofrenda numàaquéerica Dios irí. Casímáica Dios iicáca nía Espíritu Santocáiná idéca masacàaca imànica náiwitáise, íná Dios iicáca nía iyúwa cayábéeri ofrenda, mabáyawanéeri nacái.

¹⁷ Cristo Jesús idéca iyúudàaca núa, yái Cristo Jesús nuebáidéerica itàacái. Cristo iyúudàacáiná núa, íná càmiyéi judío nadéca neebáidaca itàacái; yá máini casímáica nuwàwa siúcade ìwalíse yái nuíbaidacaléca Dios irípiná.

¹⁸ Canácatáita nuwàwa nucàlidaca nuináwanáwa canùmaséeri iyú, néese nuwàwacáita nucàlidaca Cristo iináwaná ìwali, càinácaalí cayábéeri wawàsi Cristo imàníríca nuíbaidacalé ìwalíse, nùasu tàacáisi ìwalíse nacái, iwènúadacaténá càmiyéi judío íiwitáise neebáidacaténá Dios itàacái.

¹⁹ Neebáidaca Cristo itàacái naicácáinaté numànica Dios ichàini iyú yái càmiríca wenàiwica idé imànica. Càité Cristo imáidaca nía Espíritu Santo ichàini iyú, yái Espíritu Dios yàatanáiséerica. Càita nudéca numáalàidaca nucàlidaca nalíni yái tàacáisica ímérica Cristo iwàwaca iwasàaca wenàiwicanái Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha. Nudéca nucàlidacani Jerusalén ìyacàlená mìnanáí irí, nalí nacái ìyéeyéica áiba cáli íinata canánama, àta nùanàacatalétaté Iliria yàasu cáli néré.

²⁰ Càité núalimáidaca macái nuchàini iyúwa nucàlidáanápínaté nalíni alé càmicatalécaté néemlatécáwa Cristo iináwaná ìwali náalíacaténáwa Cristo iwàwaca iwasàaca nía Dios yàasu yùuwichàacáisi íicha. Càmitaté nuwàwa nuéwáidaca wenàiwica alé áibanái yéewáidacatalécaté nía Cristo ìwali, nuwàwacáinaté nucàlidaca abéta nalíni, cawinácaalí càmiyéicaté yéemlàcáwa Cristo

iináwaná ìwali.

²¹ Càita nucàlidaca nalíni numànicaténá càide iyúwaté áiba profeta itànàaca tàacáisi Dios inùmalicúise. Profeta itànàacaté wenàiwicanáí néemianápinaté Cristo iináwaná ìwali:

“Níái càmiyéicaté yéemìacáwa iináwaná ìwali,
náalápináca ìwali; yá néemìapináca iináwaná
ìwali, yái càmíricaté néemìacáwa”,
íimacaté yái profetaca.

Pablo piensa ir a Roma

²² Manùba yàawiría máadáiní nuwàwacaté nupáchiacuéca pía, quéwa càmitaté núalimá máinicáinaté càulenáca núa nuèpunícáinatéwa nucàlidaca Cristo iináwaná ìwali.

²³ Quéwa nudéca numáalàidaca numànica nuíbaidacaléwa Dios irípiná cháí áiba cáli ínata, íná yéewa nupáchiapinácuéca píawa càide iyúwaté nuwàwáaná numànica madécaná camuí.

²⁴ Nuínáidacawa núalimáanápíná nupáchiacuéca pía nùapínacaalíwa España yàasu cáli nérépináwa. Néese idécanáami nupáchiacuéca pía casímáiri iyú maléená èeripíná, yá nusutácué pícha wawàsi piyúudàanápínácué núa nùacaténáwa España yàasu cáli nérépináwa.

²⁵ Quéwa siùcade nùacáwacawa Jerusalén ìyacàlená nérépináwa nutécaténá nalí plata, níara yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái.

²⁶ Nutépiná nalí plata néré áibanáicáiná wéenánái càmiyéíi judío, Macedonia yàasu cáli néeséeyéi, Acaya yàasu cáli néeséeyéi nacái, nadéca namàacaca plata ofrenda iyú nabànùacaténá nalíni níara wéenánái judío catúulécanéeyéica ìyéeyéica Jerusalén ìyacàlená néré.

27 Nadéca nàwacáidaca plata casíimáicáiná nawàwa nayúudàanápíná judíonái yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái. Canácata ichùulièricaté nàwacáidàanápíná plata. Néese nadéca namànica cayábéeri, níacáiná càmiyéi judío imawènlaca judíonái ícha cayábéeri. Quéecháwanáimi judíonái neebáidacaté Jesucristo itàacái, néese nàacatéwa nacàlidàanápíná càmiyéi judíonái iríni. Càité judíonái iwacùacaté yái cayábéeri wawàsica càmiyéi judío irí, nayúudàacaténá càmiyéi judío íiwitáise. Iná càmiyéi judío imawènlaca judíonái ícha cayábéeri, íná siùcade iwàwacutá càmiyéi judío iyúudàaca judíonái nàasu wawàsi iyúwa èeri irícuíríca, níara judío yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái. Càipíná càmiyéi judío iwacùaca cayábéeri wawàsi judíonái iríwa, yái plataca iyúudèeripínáca judíonái.

28 Iná nudécanáami numáalàidaca numànica yái wawàsica nùanápíná nalí yái ofrendaca, yásí nùacawa España yàasu cáli nérépináwa, yá nupáchiapínacué píawa nùwaliwa ipíchawáise nùacawa España yàasu cáli nérépiná.

29 Nùalíacawa cayába nùapínácaalícuéwa píatalé, yá Cristo imànipíná nulí cayábéeri manuísíwata.

30 Píacué nuénánáica, nùalíacawa cáininácuéca piicáca Wáiwacali Jesucristo, nùalíaca nacáíwa Espíritu Santo idéca imàacaca cáinináca waicáyacacawa. Iná nusutácué pícha wawàsi manuísíwata pisutáanápínacué nulí Dios piyúudàacaténacué numànica ùwicái Satanás ípunita.

31 Pisutácué Dios ícha nulípiná icùanápíná núa náicha abénaméeyéica càmiyéica yeebáida

Jesucristo itàacái ìyéeyéica Judea yàasu cáli íinata. Pisutácué nacái Dios ícha yéewanápiná casímáiri iyúca wéenánái judíonái Jerusalén iyacàlená mìnánái needáca nalíwa yái ofrendaca nutéeripináca nalí.

³² Pisutácué Dios ícha nulípiná imàacáanápinácué nùacawa pìatalé casímáiri iyú, Dios iwàwacaalí càì numànica, nuicácaténácué pía, wachàiniadacaténá wawàwawáaca.

³³ Nusutácué Dios ícha pirípinácué imàacáanápinácué macáita pìyaca matuíbanáiri iyú. Báisíta, amén.

16

Saludos personales

¹ Siúcade nucàlidacué pirí wéenásàatúa Febe iináwaná ìwali, cayábéechúa íiwitáise, yebáidéechúa Jesucristo itàacái. Udéca uíbaidaca Dios irípiná nèewiré níara yebáidéeyéica Jesucristo itàacái iyéeyéica Cencrea iyacàlená irícu.

² Pitàidacué úa cayába Wáiwacali ípidená ìwali iyúwa péenásàatúacué, peedácaténácué pìataléwa úa, càide iyúwa iwàwacutáaná wamànica wéenánái iríwa, cawinácaalí yebáidéeyéica Jesucristo itàacái. Piyúudàacué nacái úa càirínácaalí wawàsi umáapuèri, uyúudàacáiná madécaná wéenánáiwa, núacáaníta nacái.

³ Nuwàwali nacái úara Prisca, ùacawéeri Aquila nacái, níara yàacawéeridéeyéicaté núa wáibaidacaalíté Cristo Jesús irípiná.

⁴ Achúmacaté néetácawa nawasàacaténá núa áibanái ícha iwàwéeyéicaté inúaca núa. Iná nùaca nalí cayábéeri, càita nacái macáita

wéenánái càmíiyéica judío nàaca nalí cayábéeri, níara wéenánái iyéeyéica yàcalé imanùbaca, yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái.

⁵ Càita nacái nuwàwali wéenánái alé iwacáidáyaquéeyéicawa namànicaténá culto nacapèe irìcu, yái nacapèeca Prisca, Aquila nacái. Nuwàwali nùacawéerináwa cáininéerica nuicáca ípidenéeri Epenetoca. Yái Epenetoca, yácata idàbáanéeri wenàiwica yeebáidéericaté Cristo itàacái Asia yàasu cáli néeni.

⁶ Nuwàwali nacái María, íbaidéechúaca cachàiníiri iyú Dios irípiná pèewi.

⁷ Nuwàwali Andrónico, Junias nacái, nùasu cáli néeséeyéica. Nàyacaté núapicha presoíyéi ibànàlìcu. Apóstolca nía, caináwanéeyéica, namànicáiná cayábéeri manuísíwata. Neebáidacaté Cristo itàacái nupíchawáise.

⁸ Nuwàwali Ampliato, nùacawéeriná cáininéerica nuicáca yeebáidéerica Wáiwacali itàacái.

⁹ Nuwàwali nacái Urbano, wàacawéeriná íbaidéerica wáapicha Cristo irípiná. Nuwàwali nacái yáara cáininéerica nuicáca Estaquis.

¹⁰ Nuwàwali nacái Apeles yáasáidéericaté manùbàawiría yeebáidaca Cristo itàacái tàì íméri iyú yùuwichàacaalítéwa Cristo irípiná. Nuwàwali nacái Aristóbulo yéenánái.

¹¹ Nuwàwali nacái nùasu cáli néeséeri ípidenéerica Herodión, Narciso yéenánái nacái yeebáidéeyéica Wáiwacali itàacái.

¹² Nuwàwali nacái úara Trifena, úa nacái Trifosa, níara inanái íbaidéeyéica Wáiwacali irípiná. Nuwàwali nacái úara cáininéechúaca waicáca wéenásàatúa Pérsidaca, íbaidéechúaca cachàiníiri

iyú Wáiwacali irípiná.

¹³ Nuwàwali Rufo yeebáidéerica Wáiwacali itàacái cayábéeri iyú. Nuwàwali nacái yáatúa imàníichúacaté nulí cayábéeri càide iyúwa núatúasiwa.

¹⁴ Nuwàwali nacái níara aslanáica Asíncrito, Flegonte nacái, Hermes nacái, Patrobas nacái, Hermas nacái, nía nacái wéenánái ìyéeyéica náapicha yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái.

¹⁵ Nuwàwali nacái yáara Filólogo, úara Julia nacái, yái Nereo nacái, yéenásàatúa nacái, Olimpas nacái, macáita nacái ìyéeyéica náapicha yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái.

¹⁶ Pitàidáyacacuéwa cayábéeri iyú. Macáita yeebáidéeyéica Cristo itàacái ìwacáidáyaquéeyéicawa imànica culto yàcalé imanùbaca, nawàwalicuéca pía.

¹⁷ Píacué nuénánáica, piicácué píichawa cayába cawinácaalí icàlidéeyéicuéca pírí áiba tàacáisi càmiricuéca imàaca abédanamata píiwitáise píapichawáaca, imàaquéericué nacái piseríacawa píichawáaca. Nawàwacué náalimáidaca pía, pimàníinapínacué pibáyawanáwa, pitàanicaténacué píwaliwáaca báawéeri iyú. Piicácué píichawa nía, càmicáiná namàni càide iyúwa íimáaná yái tàacáisica péewáidéericatécuéwa ìwali. Píacuéwa náicha.

¹⁸ Iwàwacutácué piacawa náicha càmicáiná náibaida Wáiwacali Jesucristo irípiná. Néese náibaidacáita nasíimáidacaténá níawawa meedá. Nàaca wenàiwica icàaluíniná, natàanica éeréeri iyú, cayábéeri tàacáisi iyúca nacái casíimáiri wenàiwica yéemíaca. Càita natàanica nachìwáidacaténá wenàiwica bàsabàséeyéica íiwita, càmiyéica yáalíawa cayába báisíiri tàacáisi ìwali.

19 Ata alénacaalí nùacawa, yá macáita náalíacuéca piináwaná ìwali peebáidacuéca Jesucristo itàacái, íná casímáica nuwàwa. Nuwàwacué cáalíacáica pía pimàníínápiná cayábéeri mamáalàacata, ipíchanácué pimànica pibáyawanáwa.

20 Pimànicaalícué cayábéeri mamáalàacata, càmicaalícué nacái peebáida cachìwéeyéi itàacái, yásí yái Dios imàaquéerica wàyaca matuíbanáiri iyú iyúudàapínácué pimawènladaca píichawa Satanás, machawàacacaténácué píichani, càide iyúwa àapimi piabàli yáapiré. Nusutácué Wáiwacali Jesucristo ícha pirípinácué imànínápinácué pirí cayábéeri.

21 Timoteoca, yái nùacawéerináca cháí íbaidéerica núapicha Dios irípiná, iwàwalícuéca pía. Níái nùasu cáli néeséeyéi Lucio, Jasón nacái, Sosípater nacái iyéeyéica cháí núapicha, nawàwalícuéca pía.

22 Núa, Tercio, nutànàaca yái cuyàlutaca Pablo irípiná, nuwàwalícué pía Wáiwacali ípidená ìwali, weebáidacáiná itàacái.

23 Gayo nacái iwàwalícué pía, yái nùyéerica icapèè irìcu, núa Pabloca. Yái Gayoca imàaquéerica nacái icapèewa nàwacáidáyacacaténáwa namànica culto macáita yeebáidéeyéica Jesucristo itàacái. Erasto iwàwalícué nacái pía, yái icuèrica gobierno yàasu plata cháí yàcalé irìcu. Wéénásàiri Cuarto iwàwalícué nacái pía.

24 Nusutácué Wáiwacali Jesucristo ícha pirípinácué imànínápinácué pirí cayábéeri canánama. Báisíta, amén.

Alabanza final

25 Wàacué Dios irí cayábéeri, yái yáaliméericuéca dàalanamaca imànica pía, pimànicaalícué càide

iyúwa tàacáisi ímáaná, yái tàacáisi nucàlidéerica wenàiwicanái irí, yái tàacáisi íméerica Jesucristo iwasàaca wenàiwica Dios yàasu yùuwichàacáisi ícha. Dàalanama Dios imànipinácué píawa pimànicaalícué càide iyúwa tàacáisi ímáaná nuéwáidéerica iyú wenàiwica Jesucristo iináwaná ìwali. Yá nucàlidaca nalíni càinácaalíté Dios ínáidáanáwa iwàwacutáanápináté wamànica. Dios idéca yáasáidaca walíni yái tàacáisi Dios ibèericaté wenàiwicanái ícha bàaluitésíwa ipíchawáiseté idàbaca èeri.

²⁶ Quéwa siùcáisede Dios imàacaca wáallácawa, waléecaalí tàacáisi profetanái itànèericaté Dios inùmalícuise. Càita nacái wacàlidaca yái tàacáisi càide iyúwa Dios ichùullianá wía, yái Dios cànírica imáalàawa. Yái tàacáisi Dios ibèericaté wenàiwicanái ícha icàlidaca càinácaalíté Dios ínáidáanáwa imàníinápináté. Siùcade Dios imàacaca wenàiwica macái cáli néeséeyéi yéemlaca yái tàacáisi Dios ibèericaté náicha. Siùcade Dios imàacaca wenàiwica yeebáidacani.

²⁷ ¡Iyaca abéerita Dios, canáca ícha áiba cáalíacáiri, íná wàacué irí cayábéeri càiripináta Jesucristo ìwalíise! Báisíta, amén.

**El Nuevo Testamento de nuestro Señor
Jesucristo en el idioma piapoco
New Testament in Piapoco**

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Piapoco

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Piapoco

pio

Colombia

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Piapoco

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

15b1335d-e064-57a2-9f7f-a5383125b741